

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa)

dokonanej w dniach 12 – 13 maja 2012 r. na kierunku *ekonomia* prowadzonym na poziomie studiów pierwszego stopnia realizowanych w Wydziale Zamiejscowym w Chojnicach Sopotckiej Szkoły Wyższej w Sopocie.

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: dr hab. Bogusław Plawgo – członek PKA

członkowie:

- prof. dr hab. Magdalena Osińska- ekspert PKA

- dr hab. Barbara Pogonowska – ekspert PKA

- mgr Hanna Chrobak-Marszał – ekspert PKA

- Joanna Kubik – ekspert PKA – przedstawiciel Parlamentu Studenckiego RP

Krótką informacja o wizytacji

Wizytacja w Wydziale Zamiejscowym w Chojnicach Sopotckiej Szkoły Wyższej w Sopocie na kierunku *ekonomia* odbyła się z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2011/2012. Wizytacja tego kierunku studiów odbyła się po raz pierwszy.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą oceny Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Natomiast raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie: przedłożonego przez Uczelnię raportu samooceny, a także przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, hospitacji zajęć, wizytacji bazy naukowo-dydaktycznej, a także spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami oraz studentami ocenianego kierunku.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna wizytacji

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji

1. Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku formułowana przez jednostkę*

1.1).

Kierunek *ekonomia* w Wydziale Zamiejscowym w Chojnicach powstał na mocy decyzji Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 27.04.2006 r., która jednocześnie zawierała zgodę na utworzenie wydziału zamiejscowego. Powołanie tego kierunku w Chojnicach było zgodne ze strategią Rozwoju Miasta Chojnice.

Kierunek *ekonomia* w Wydziale Zamiejscowym w Chojnicach miał być kontynuacją doświadczenia i dorobku kierunku „*ekonomia*” funkcjonującego od roku 2003 w Wydziale Ekonomiczno-Społecznym SSW w Sopocie.

Władze Chojnic i powiatu wraz z władzami uczelni wyrażały przekonanie, że wykształcenie ekonomistów z kwalifikacjami w zakresie rachunkowości i controlingu, zarządzania finansami oraz transportu i logistyki, najbardziej potrzebnych i poszukiwanych z punktu widzenia oczekiwań regionu specjalności, zwiększy szansę bezrobotnych na uzyskanie pracy, podniesie kwalifikacji osób już pracujących oraz przyczyni się do powstania

nowych miejsc pracy. Założono, iż uzyskanie wiedzy ekonomicznej daje podstawy do kontynuowania edukacji na studiach drugiego stopnia na wielu kierunkach z zakresu nauk społecznych, szczególnie w dziedzinie nauk ekonomicznych (*ekonomia*, finanse i rachunkowość, informatyka i ekonometria, europeistyka, polityka społeczna, stosunki międzynarodowe, zarządzanie).

W tworzeniu specjalności wydział kieruje się potrzebami rynku pracy oraz posiadaną kadrą dydaktyczną o wysokich kwalifikacjach. W czasie wizytacji przedstawiono protokół z posiedzenia Senatu wraz z listą obecności w powyższej sprawie. W posiedzeniu nie uczestniczyli w tej procedurze interesariusze zewnętrzni.

Misja i strategia Uczelni zostały uchwalone na posiedzeniu Senatu w dniu 17 marca 2010 r., a zatem już po decyzji ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego w sprawie utworzenia kierunku *ekonomia*.

Wydział Zamiejscowy w Chojnicach nie posiada odrębnie sformułowanej strategii. W dokumencie otrzymanym od władz Uczelni „Strategia Sopockiej Szkoły Wyższej na lata 2010-2015” (brak danych dotyczących daty jej sformułowania) stwierdza się, że „Misją Sopockiej Szkoły Wyższej w Sopocie jest kształcenie wysoko wykwalifikowanych specjalistów na poziomie wyższym, posiadających zarówno wiedzę ogólną jak i specjalistyczną, a także umiejętności praktyczne, pozwalające znaleźć atrakcyjną pracę w różnych sferach życia gospodarczego w kraju i za granicą.” W p. 2. Misja Uczelni zakłada się, że „Sprawne i efektywne zarządzanie uczelnią powinno doprowadzić do uzyskania, w zaplanowanym czasie, zakładanych mierzalnych efektów jej działania” w poszczególnych obszarach, w tym w obszarze kształcenia podjęte zostaną takie działania dotyczące elastycznych zmian organizacji i programów studiów, które umożliwią dostosowanie się absolwentom do zmieniających się oczekiwań rynku pracy. W obszarze relacji z otoczeniem społecznym i gospodarczym zakłada się „pogłębienie współpracy uczelni z pracodawcami przyszłych absolwentów, a także aktywnymi zawodowo absolwentami” oraz większe „zaangażowanie uczelni w regionie poprzez aktywną współpracę z samorządami gmin i miast”. W p. 3 Strategia zamierza ten konkretyzuje w formie zadanie kontynuowania „współpracy ze Stowarzyszeniem Pracodawców Pomorza w zakresie doradztwa, ekspertyz, szkoleń specjalistycznych” oraz „współpracy z Samorządami Terytorialnymi w zakresie realizacji wspólnych projektów”. Jednym z celów strategicznych jest „utrzymanie pierwszego miejsca na Pomorzu w rankingu niepublicznych uczelni licencjackich organizowanym przez Magazyn Edukacyjny Perspektywy oraz w „Rzeczpospolitej”. Odnosnie ewentualnych studiów magisterskich stwierdza się „W przypadku rozpoczęcia kształcenia na poziomie studiów drugiego stopnia osiągnięcie wysokiej pozycji w rankingu uczelni Pomorza”.

Przedstawione założenia „Strategii ...” mają w części charakter dość ogólny a zarazem bardzo ambitny (plany utworzenia studiów drugiego stopnia wymagałyby znacznego rozbudowania zasobów kadrowych) oraz nie zawierają bezpośrednich odniesień do obszaru nauk ekonomicznych. Jednakże można wskazać w „Strategii ...” elementy odnoszące się do specyfiki Uczelni i jej społeczno-gospodarczego otoczenia i w tym sensie koncepcja kształcenia na kierunkach ekonomicznych jest zbieżna z założeniami „Strategii ...”, powiązana i wpisuje się w jej ramy w stopniu zadowalającym.

Problemem jest natomiast to, że oferowane na kierunku *ekonomia* specjalności nie mieszczą się w zakresie tego kierunku i w konsekwencji utrudnia to rozstrzygnięcie, czy i na ile koncepcja kształcenia na kierunku *ekonomia* jest powiązana ze „Strategią” Uczelni. Na Wydziale Zamiejscowym w Chojnicach na studiach na kierunku *ekonomia* oferowane są trzy specjalności: zarządzanie finansami, rachunkowość i controlling oraz transport i logistyka.

Niewątpliwie powołanie i uruchomienie tych specjalności jest zgodne z określonym w „Strategii...” jako komponent mocnych stron Uczelni zamiarem kształcenia „w zawodach o kluczowym znaczeniu dla gospodarki opartej na wiedzy oraz na które występuje zapotrzebowanie na rynku pracy” jednakże należy podkreślić, że specjalności te wykraczają poza kanon kierunku *ekonomia* – o czym świadczy przede wszystkim to, że dwie z nich (rachunkowość i controlling oraz transport i logistyka) mają status odrębnych kierunków. Oferowane specjalności niewątpliwie sprzyjają rozwojowi różnorodności i innowacyjności kształcenia. I tak w ramach specjalności zarządzanie finansami uwzględniono w „Charakterystyce absolwenta” zagadnienie weryfikowania obowiązków informacyjnych i przestrzegania limitów inwestycyjnych a także kwestię „analizy procesów gromadzenia i wydatkowania środków publicznych przez jednostki samorządu terytorialnego”, co należy uznać za świadectwo nadążania za potrzebami praktyki społeczno-gospodarczej. Z kolei założone efekty kształcenia w ramach specjalności rachunkowość i controlling obejmują m.in. „umiejętności w zakresie organizowania i prowadzenia całokształtu prac związanych z systemem informacji ekonomicznej w podmiotach gospodarczych”, prowadzeniem sprawozdawczości finansowej wraz z jej analizą. Absolwent specjalności transport i logistyka w myśl zakładanych efektów kształcenia będzie posiadał wiedzę i umiejętności pozwalające na pełnienie w przedsiębiorstwie funkcji „koordynatora, analityka i doradcy w zakresie zaopatrzenia i zbytu” oraz umożliwiające analizowanie działań podejmowanych „w ramach polityki transportowej UE”.

Można stwierdzić, że programy kształcenia na oferowanych specjalnościach wraz z zakładanymi efektami kształcenia spełniają również kryterium możliwości ich elastycznego kształtowania ze względu na strukturę kwalifikacji i jakość obecnej kadry dydaktycznej Wydziału reprezentującej przede wszystkim wiedzę z zakresu finansów, rachunkowości, transportu i logistyki - zgodnie z założonym celem strategicznym SSW, w którym przewiduje się „autorskie programy nauczania dla specjalności realizowanych przez uczelnię”. W trakcie rozmów zespołu PKA z władzami Wydziału mowa była o planach powołania nowej specjalności związanej z kadrami – jej uruchomienie z pewnością sprzyjać będzie rozwojowi różnorodności i innowacyjności oferty kształcenia i oczekiwaniom rynku pracy, pewnym wyzwaniem będzie przy tym spełnienie warunku zgodności z kierunkiem *ekonomia* ale równocześnie będzie musiało to być powiązane z poszerzeniem kadry dydaktycznej o reprezentantów dziedziny, jaką jest wiedza z zakresu gospodarowania zasobami ludzkimi.

Należy również podkreślić, że cel strategiczny, którym jest „włączenie w większym zakresie przedsiębiorstw w proces dydaktyczny” świadczy o wiedzy władz Uczelni na temat dotychczasowych dość skromnych doświadczeń – także Wydziału w Chojnicach - w zakresie udziału zewnętrznych interesariuszy w procesie tworzenia koncepcji kształcenia.

W opinii ekspertów PKA dwie oferowane specjalności, tj. rachunkowość i controlling oraz transport i logistyka nie mieszczą się w kanonie prowadzonego kierunku – posiadają bowiem status odrębnych kierunków. Z udostępnionej dokumentacji wynika, że decyzją Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu z 03.06.2005 r. dokonano przyporządkowania specjalności rachunkowość i controlling do kierunku *ekonomia*, z tym, że dotyczy to wniosku Rektora i założyciela Wyższej Szkoły Finansów i Rachunkowości z siedzibą w Sopocie (analogiczne przyporządkowanie z 14.06.2004 r. odnośnie do specjalności inwestycje i nieruchomości). W związku z tym zespół PKA w niniejszym Raporcie nie uwzględnia powyższych dokumentów. Podobnie jak Uchwały nr 5 Senatu Wyższej Szkoły Finansów i Rachunkowości z dnia 6.09.2006 w sprawie kształcenia na kierunku *ekonomia* na Wydziale Zamiejscowym w Chojnicach, która stanowi, że „Na Wydziale Zamiejscowym w Chojnicach Wyższej Szkoły Finansów i Rachunkowości uruchamia się kształcenie na kierunku *ekonomia*, na specjalnościach: *rachunkowość i controlling, zarządzanie finansami, ekonomika małego i*

średniego przedsiębiorstwa, transport i logistyka, informatyka w biznesie oraz inwestycje i nieruchomości.

W ocenie Zespołu ekspertów PKA uczelnia stwarza studentom pewne szanse kształtowania zróżnicowanego programu studiów. Przedmioty specjalnościowe do wyboru tworzą łącznie obszerny blok obejmujący na studiach niestacjonarnych w przypadku specjalności rachunkowość i controlling 408 godzin (plan studiów z datą 05.04.2012 – 410 godzin), w tym 10 modułów kształcenia; na specjalności zarządzanie finansami – 386 godzin, w tym 12 modułów kształcenia, i na specjalności transport i logistyka – 380 godzin, w tym 11 modułów kształcenia. Należy podkreślić, że studenci posiadają możliwość wyboru znaczącej części programu studiów w ramach wyboru specjalności, powyżej 30% godzin przewidzianych w programie (uwzględniając wybór przedmiotów kształcenia ogólnego oraz wybór języków obcych – jest do wyboru ponad 45% wszystkich zajęć dydaktycznych). Warto również zaznaczyć, że nie zachodzą powtórzenia modułów w ramach poszczególnych specjalności. Istnieją również możliwości swobodnego wyboru przedmiotów przez studentów poza wyborem specjalności ponieważ dla każdej specjalności przewidziano przedmioty specjalnościowe do wyboru. Ich wymiar odpowiednio wynosi: RC- 90 godzin, ZF – 84 godziny i TiL - 94 godziny. Przedmioty są w różnych wymiarach: 12, 14 i 16 godzin. Przewidziano również w grupie przedmiotów kształcenia ogólnego wybór między filozofią i etyką oraz między socjologią i psychologią w wymiarze 30 godzin na każdy wybór. Dodatkowo na każdej specjalności przewidziany jest przedmiot „metodyka pracy dyplomowej” oraz w ramach swobodnego wyboru studenta - „proseminarium” i seminarium dyplomowe. Swobodny wybór studenta obejmuje również miejsce odbywania praktyki. Biorąc powyższe dane pod uwagę można stwierdzić, że stan rzeczywistej indywidualizacji kształcenia i elastycznego kształtowania toku studiów jest zadowalający.

Indywidualizacja systemu kształcenia może być dodatkowo realizowana w formie „studiów według indywidualnego planu studiów i programu nauczania”. Do uczestnictwa w tej formie kształcenia mogą być kwalifikowani studenci studiów niestacjonarnych, którzy mają zaliczony czwarty semestr, wykazują się wysoką średnią ocen z toku studiów (Regulamin studiów jej nie określa) oraz wykazują się dużą aktywnością naukową (praca w kole naukowym). O przyznanie prawa do studiowania na danym semestrze według indywidualnej organizacji studiów może się ubiegać w uzasadnionych przypadkach np. osoba niepełnosprawna, samodzielnie wychowująca dziecko, studiująca na dwóch lub więcej kierunkach lub specjalnościach oraz w innych szczególnie uzasadnionych sytuacjach. Dodatkowo Regulamin studiów określa, że student może uczestniczyć w zajęciach z przedmiotów nieobjętych planem studiów danego kierunku, także w innych uczelniach może studiować niektóre przedmioty zawarte w planie studiów w języku obcym oraz przygotować pracę dyplomową w języku obcym. Raport samooceny stwierdza również, indywidualizacja kształcenia przewidziana jest w przypadku udziału studentów w programach Erasmus i MOST oraz wolontariatu europejskiego „Młodzież w działaniu” (s. 22). Na kierunku *ekonomia* nie przewiduje się specjalnej oferty kształcenia dla studentów niepełnosprawnych.

Formę indywidualizacji kształcenia zapewnia również wybór 5 modułów w języku angielskim jednakże ze względu na barierę językową wybory te nie cieszą się zainteresowaniem. Prowadzone jako obligatoryjne dla specjalności rachunkowość i controlling dwa przedmioty w języku niemieckim – są tłumaczone podczas zajęć na język polski.

2.2).

Plany studiów i programy kształcenia były przedmiotem obrad Rady Wydziału, w których uczestniczyli studenci. Wszystkie zmiany w planach studiów i programach kształcenia wynikające ze zmian w przepisach prawa (tj. np. dostosowanie planów i programów do obowiązujących standardów kształcenia, utworzenie nowych specjalności), a także dostosowywania procesu kształcenia do zmieniających się potrzeb. Odbywają się zgodnie z przyjętą na Wydziale procedurą, tj. przez Senat po opinii Rady Wydziału. W posiedzeniach organów kolegialnych uczestniczyli studenci. Obowiązujące na Wydziale procedury zostały aktualnie sformalizowane Zarządzeniem 75/2012 Rektora z dnia 10 marca 2012 r. w sprawie wprowadzenia wzorcowej dokumentacji do opracowania programów kształcenia na rok akademicki 2012/2013, na studiach I stopnia. II stopnia i studiach podyplomowych.

W procesie tworzenia koncepcji kształcenia w niewystarczającym stopniu w sposób formalny można wykazać uwzględnienie potrzeb rynku pracy i pracodawców. Na podstawie przedłożonych dokumentów i rozmów z władzami można stwierdzić, że pewni interesariusze wprawdzie mają udział w procesie ustalania koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku ale w skromnym zakresie. Studenci uczestniczą w nim poprzez proces ankietowania kadry dydaktycznej i członkostwo przedstawicieli studenckich w posiedzeniach Rady Wydziału i Senatu. Pracownicy Wydziału – poprzez uczestniczenie ich przedstawicieli w posiedzeniach Rady Wydziału i Senatu oraz przez działalność kierowników Katedr. Potwierdzeniem tego udziału są listy obecności. Raport samooceny wskazuje również, że odnośne opinie interesariuszy wewnętrznych są „wyrażane w trakcie cyklicznych zebrań dziekana z kadrami dydaktyczną i ze starostami grup studenckich” (s. 5). Z kolei interesariusze zewnętrzni reprezentowani przez Pomorskie Stowarzyszenie Zarządców Nieruchomości, Krajową Izbę Biegłych Rewidentów, Urząd Miasta Sopotu, Urząd Gminy Chojnice i Bank PKO SA. uczestniczą w procesie ustalania koncepcji kształcenia na zasadzie porozumień (brak dokumentacji) oraz spotkań roboczych (brak dokumentacji, w tym protokołów czy listy obecności). W Raporcie samooceny stwierdza się, że Uczelnia na „bieżąco współpracuje z praktyką gospodarczą, reprezentowaną przez instytucje państwowe i organizacje pozarządowe” (s. 5) – obok już wyżej wymienionych są to: Polski Instytut Kontroli Wewnętrznej SA w Warszawie, Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, Pracodawcy Pomorza, lokalne firmy transportowe, biura rachunkowe. Brak dokumentacji potwierdzających tę współpracę.

Udział interesariuszy zewnętrznych niewątpliwie zintensyfikują działania podejmowane przez przedstawiciela Biura Karier SSW w Sopocie - w Chojnicach w zakresie monitorowania losów (karier) absolwentów. Do tej pory działania te nie miały charakteru systemowego. Obecna forma polega na wypełnianiu przez absolwentów (w momencie zakończenia studiów) Ankiety Osobowej w ramach realizowanego przez Biuro Karier SSW w Sopocie projektu „Badanie losów zawodowych absolwentów Sopotckiej Szkoły Wyższej”, który w pierwszej fazie polega na uzyskaniu zgody od absolwentów na wzięcie udziału w tym badaniu (brak danych od kiedy ten projekt jest prowadzony).

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego - Ocena znacząco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

Formalna oraz merytoryczna zgodność kształcenia ze strategią Uczelni i Wydziału zachodzi w przypadku realizowanych specjalności (rachunkowość i controlling, zarządzanie finansami, transport i logistyka) natomiast ze względu na to, iż wykraczają one poza kanon kierunku – owa zgodność nie zachodzi w odniesieniu do samego kierunku *ekonomia*.

1.1) Z założeniami „Strategii ...” powiązana jest jedynie (ale w stopniu zadowalającym) koncepcja kształcenia na realizowanych obecnie specjalnościach. Natomiast nie wpisuje się w jej ramy koncepcja kształcenia na kierunku *ekonomia*, ponieważ realizowane specjalności wykraczają poza kanon kierunku a dwie z nich, tj. rachunkowość i controlling oraz transport i logistyka mają status odrębnych kierunków. Zasadna jest zatem weryfikacja strategii Uczelni bądź sformułowanie strategii Wydziału i w jej ramach ewentualne wkomponowanie kierunku *ekonomia* lub innych kierunków kształtujących właściwe warunki do prowadzenia kształcenia specjalistów w zakresie rachunkowości i controllingu oraz transportu i logistyki ponieważ brak merytorycznego uzasadnienia dla utrzymywania tych specjalności w ramach kierunku *ekonomia*.

2) Uwzględnianie potrzeb rynku pracy w kształtowaniu oferty edukacyjnej można ocenić jedynie na podstawie deklaracji przedstawicieli Uczelni. Brak natomiast dokumentacji w tym zakresie. Udział interesariuszy wewnętrznych w tworzeniu koncepcji kształcenia odnotowano ale tylko w zakresie wyników procesu ankietyzacji i list obecności na posiedzeniach Rad Wydziału i Senatu. W przypadku interesariuszy zewnętrznych, ich udział przejawia się w korzystaniu przez władze Wydziału z opinii tych podmiotów wyrażanych podczas spotkań roboczych (brak dokumentacji) oraz udziału przedstawicieli władz Uczelni i Wydziału w pracach Rady Strategii Rozwoju i ich współpracy z władzami miasta i powiatu (brak dokumentacji). W związku z tym należy stwierdzić, że Uczelnia powinna określić grupy interesariuszy (zwłaszcza zewnętrznych) i włączyć ich w systemowe procesy kształtowania strategii SWW w Sopocie, koncepcji kształcenia, przy czym szczególnie dotyczy to konieczności prowadzenia analizy zgodności zakładanych efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy zgodnie z wytycznymi Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 roku, (§ 7, ust.1) w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia.

2. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie

2.1)

Wydział Zamiejscowy w Chojnicach jako główny cel, jakiemu ma odpowiadać kształcenie na kierunku *ekonomia*, postawił sobie wyposażyć absolwenta w wiedzę teoretyczną i praktyczną z dziedziny ekonomii, tak by przygotować wyspecjalizowaną kadrę, która jest potrzebna do zaspokojenia zapotrzebowania na takich specjalistów na lokalnym rynku pracy. Jak wynika z opinii studentów cel ten jest realizowany podczas procesu nauczania na wizytowanym kierunku, poprzez dostosowywanie specjalizacji tworzonej na kierunku do lokalnego zapotrzebowania. Ze względu na brak we wszystkich programach i planach studiów opisów efektów kształcenia, nie można jednoznacznie ocenić czy profil kształcenia koresponduje z Krajowymi Ramami Kwalifikacji. Analiza adekwatności aktualnego programu kształcenia musi być dokonana na podstawie odniesienia do dotychczasowych standardów kształcenia obowiązujących dla kierunku *ekonomia*.

Obecnie uczelnia jest w trakcie procesu dostosowania programów kształcenia do wymogów KRK, dotyczy to także kierunku *ekonomia*. Dotychczas przeprowadzono następujące działania w tym zakresie: wprowadzono „Wzorcową dokumentację do opracowania programu kształcenia i programu studiów w oparciu o efekty kształcenia w Sopockiej Szkole Wyższej” (załącznik nr 1 do Zarządzenia Rektora nr 75 z dnia 10.03.2012), która obejmuje m.in. Program kształcenia, Opis programu studiów, w tym wzór sylabusu,

Kartę praktyk, Wewnętrzny system jakości. W Raporcie samooceny nie podano harmonogramu wprowadzania zasad KRK ale zawarte sformułowania sugerują możliwość rozpoczęcia roku akademickiego 2012/2013 w oparciu o nową koncepcję kształcenia.

Ocena realizowanego obecnie programu studiów na kierunku *ekonomia* może zostać przeprowadzona przez zespół PKA na bazie opracowanych i przedstawionych zespołowi PKA „Kart przedmiotu”, których zawartość uwzględnia zasady KRK. Należy dodać, że posiadają one status „Projektu – wersji tymczasowej, do momentu zatwierdzenia właściwego formularza przez Senat SSW” i jak stwierdza się w Raporcie samooceny, uchwała „w sprawie określenia efektów kształcenia na kierunku *ekonomia* zostanie podjęta na najbliższym posiedzeniu Senatu SSW” (s. 22).

Obecnie realizowane plany studiów powinny być oceniane w oparciu o standardy kształcenia kierunku *ekonomia* (Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 lipca 2007 roku w sprawie standardów kształcenia dla poszczególnych kierunków oraz poziomów kształcenia). Występuje zgodność charakterystyki Sylwetki absolwenta (lecz nie powielenie) z treścią z punktu II standardów: kwalifikacje absolwenta kierunku *ekonomia*. Charakterystyki absolwenta poszczególnych specjalności również zostały opracowane adekwatnie – podano, jaką wiedzą i umiejętnościami będzie dysponował oraz do wykonywania jakich zadań jest przygotowany. Jednakże biorąc pod uwagę niezgodność usytuowania co najmniej dwóch specjalności (rachunkowość i controlling oraz transport i logistyka) na kierunku *ekonomia* nie można rozstrzygnąć, czy program studiów zapewnia możliwość osiągnięcia efektów kształcenia wskazanych dla absolwenta ocenianego kierunku. Natomiast w przypadku poszczególnych przedmiotów i przewidzianych w ich ramach efektów kształcenia można stwierdzić, iż osiągnięcie ogólnych i szczegółowych efektów kształcenia jest możliwe. Jeśli chodzi o procedury odbywania praktyk, to ich nowo określone zasady, w tym cele i efekty kształcenia również zostały sformułowane prawidłowo. Natomiast jeśli chodzi o efekty kształcenia związane z pracą dyplomową, to określone przez Regulamin Studiów SSW z 2010 roku: Rozdział 9, Praca dyplomowa i Rozdział 10, Egzamin dyplomowy oraz Procedury Uczelnianej Księgi Jakości Kształcenia, symbol P-SSW-5-6 z 07.01.2011 – Dyplomowanie wraz z załącznikami z zasady są adekwatne wobec ogólnych i szczegółowych efektów kształcenia na kierunku – z wyłączeniem zakresu pytań egzaminacyjnych, których specjalnościowy wymiar uniemożliwia weryfikację osiągnięcia kierunkowych efektów kształcenia.

Efekty kształcenia sformułowane w ramach sylwetki absolwenta kierunku *ekonomia* jak i sylwetki absolwenta specjalności zarządzanie finansami, rachunkowość i controlling oraz transport i logistyka a także efekty kształcenia poszczególnych modułów kształcenia zawarte w „Kartach przedmiotu” zostały opracowane prawidłowo. W „Kartach przedmiotu” zaprezentowane zostały cele oraz efekty kształcenia w postaci wiedzy, umiejętności i kompetencji z uwzględnieniem wymagań wstępnych, czasu trwania przedmiotu, szczegółowo określonego sposobu zaliczania przedmiotu. Oszacowano także całkowite nakłady pracy studenta i przydział punktów ECTS.

Możliwości osiągnięcia tych efektów kształcenia, nie sposób jednoznacznie ocenić, gdyż Uczelnia jest dopiero w trakcie dostosowywania swoich planów i programów studiów do wymogów jakie stawiają przed nią Krajowe Ramy Kwalifikacji. Na bazie obecnego stanu prac na uczelni nie ma daję się ocenić możliwości osiągnięcia tych efektów dla modułów kształcenia czy praktyk zawodowych. Studenci na spotkaniu oznajmili, że nie wiedzą czym są efekty kształcenia, jednakże równocześnie zdaniem studentów wymagania stawiane im przez wykładowców są realizowane zarówno na przedmiotach oraz przydatne na praktykach przewidzianych w programie studiów.

Efekty kształcenia sformułowane w ramach sylwetki absolwenta kierunku *ekonomia* jak i sylwetki absolwenta specjalności zarządzanie finansami, rachunkowość i controlling oraz transport i logistyka a także efekty kształcenia poszczególnych modułów kształcenia zawarte w sylabusach przedmiotów („Karty przedmiotu”) są dostępne na elektronicznej platformie Ilias uczelni.

Na kierunku *ekonomia* aktualne programy studiów nie zawierają w swojej treści opisów efektów kształcenia jakie studenci mieliby osiągnąć, dlatego trudno jednoznacznie ocenić to kryterium. Z informacji uzyskanych przez zespół wizytujący wynika, iż Władze Uczelni są w trakcie dostosowywania programów studiów do obowiązujących regulacji, tak by zawierały wymagane opisy efektów kształcenia, co zostało wskazane powyżej. W ich opinii studenci są w pełni poinformowani o wszelkich zagadnieniach dotyczących programu studiów. Tymczasem sami studenci w większości nie wiedzą czym są sylabusy. Nieliczne osoby, które z nich korzystały potwierdziły, że studenci mają do nich dostęp. Są one ich zdaniem sformułowane w sposób jasny i wyczerpujący. Uczelnia umożliwia dostęp do sylabusów zarówno w formie papierowej, jak i w formie elektronicznej.

2.2).

Efekty kształcenia z punktu widzenia obowiązujących standardów kształcenia zostały generalnie sformułowane prawidłowo czemu sprzyja wymagana przez KRK koncepcja formułowania efektów kształcenia. Analiza opracowanych w ramach „Kart przedmiotu” metod weryfikacji efektów kształcenia pozwala stwierdzić, że system weryfikacji tych efektów w przypadku poszczególnych modułów jest zrozumiały i przejrzysty. Natomiast analiza dotychczasowych sposobów oceny prac zaliczeniowych i egzaminacyjnych nie we wszystkich przypadkach jest tego systemu stosowania potwierdzeniem. W przypadku praktyk zawodowych „Metody weryfikacji efektów kształcenia i metody oceny” nie zostały jeszcze opracowane, a przeprowadzona podczas wizytacji zespołu PKA analiza dokumentacji Dzienniczeków praktyk prowadzi do wniosku, że system weryfikacji efektów kształcenia nie funkcjonował prawidłowo

2.3).

System oceny efektów kształcenia obejmuje wszystkie etapy kształcenia i jest adekwatny do obowiązujących standardów. W ramach poszczególnych przedmiotów zdefiniowano formy weryfikacji efektów kształcenia, tj. „sposób zaliczania przedmiotu” (niekiedy również w pozycji „rygor kończący przedmiot”). Informacje na ten temat zawarte są w sylabusach przedmiotów (Karty przedmiotu). Szczegółowość tych informacji jest wysoka i wzbudza uznanie np. „Zaliczenie końcowe: test wielokrotnego wyboru składający się z 10 pytań zamkniętych oraz 10 pytań otwartych” czy „Zaliczenie pisemne w postaci testu złożonego z 10 pytań. Wynik stanowi 80 % oceny. Do oceny wliczana jest też aktywność na zajęciach punktowana w trakcie wykładów po 1 punkcie, czyli można uzyskać kilka z nich. Wynik stanowi 15 % oceny. Dodatkowo na zajęciach mogą być listy obecności i obecność na nich wliczana jest do oceny ogólnej, nie więcej niż dwie z jednym punktem za obecność na liście. Wynik stanowi 5 % oceny (nie dotyczy studiów zaocznych)”. W myśl zasad KRK w Kartach przedmiotu są opracowane również sposoby weryfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych studenta.

W trakcie wizytacji zapoznano się z pracami egzaminacyjnymi i zaliczeniowymi 12 nauczycieli akademickich (przedmioty: *makroekonomia*, *mikroekonomia*, rachunkowość zarządcza, filozofia, zarządzanie, marketing, prawo gospodarcze, polityka społeczna, postępowanie podatkowe i kontrola podatkowa, gospodarka regionalna, rachunek kosztów –

wykłady/ ćwiczenia). Wśród nich stosowano następujące formuły sprawdzania efektów kształcenia:

- pytania otwarte problemowe
- pytania do uzupełnienia
- testy jednokrotnego wyboru
- testy z odpowiedzią typu prawda/fałsz
- zadania do rozwiązania.

Procedura oceniania większości prac egzaminacyjnych i zaliczeniowych ma formę prawidłową: prace są opatrzone podpisem, przy odpowiedziach podane są uzyskane punkty a następnie przypisana ich sumie ocena. W kilku przypadkach podano maksymalną możliwą do uzyskania liczbę punktów (np. 40) oraz minimalną – niezbędną do otrzymania zaliczenia (np. 24). Zdarzały się jednak prace niepodpisane (nie wiadomo kto sprawdzał) bądź pozbawione jakichkolwiek uwag czy oznaczeń przy poszczególnych pytaniach/ zadaniach. Warto jednak podkreślić, że rozkłady ocen uzyskiwanych przez studentów ramach analizowanych prac egzaminacyjnych są normalne. Występują wszystkie rodzaje ocen z dominacją ocen dostatecznych i dobrych. Świadczy to o stawianiu wysokich wymagań i rzetelności w procesie oceny. Analiza struktury ocen z ostatniej sesji potwierdza tę opinię: oceny 2,0-3,5 stanowią 34,52% (semestr 1), 59,3% (semestr 3) i 40,65% (semestr 5) ogółu ocen.

Stosowane formy sprawdzania aktualnie obowiązujących efektów kształcenia są prawidłowe. W wielu przypadkach łączą one sprawdziany typu testowego z wymogiem rozwiązywania zadań i udzielania odpowiedzi na pytania problemowe. I w tym właśnie kierunku należałoby doskonalić formy sprawdzania efektów kształcenia.

Zasady przygotowywania prac dyplomowych oraz przebieg procesu dyplomowania zostały szczegółowo określone, co należy odnotować pozytywnie. Zasady te są wyznaczone przez Regulamin Studiów SSW z 2010 roku: Rozdział 9, Praca dyplomowa i Rozdział 10, Egzamin dyplomowy oraz Procedurę Uczelnianej Księgi Jakości Kształcenia, symbol P-SSW-5-6 z 07.01.2011 – Dyplomowanie wraz z załącznikami: Wzór strony tytułowej dla studiów licencjackich, Wzór strony tytułowej dla studiów inżynierskich, Formularz „Ocena pracy dyplomowej przez promotora”, Formularz „Ocena pracy dyplomowej przez recenzenta”, Formularz dodatkowych danych do Suplementu, Oświadczenie o samodzielnym wykonaniu pracy dyplomowej. Zgodnie z tymi regulacjami „zakres merytoryczny pracy powinien obejmować część pogładową (lub pogładowo-badawczą) i/ lub projektową). Proporcje między częściami ustala promotor” (symbol P-SSW-5-6 z 07.01.2011 – Dyplomowanie). Na egzaminie dyplomowym studenci odpowiadają na trzy pytania: dwa pytania są losowane przez studenta z listy tzw. przedmiotów wiodących – *de facto* są to przedmioty specjalnościowe (lista 20 pytań dla danej specjalności dostępna jest na platformie ilias) oraz na pytanie recenzenta z zakresu pracy dyplomowej. Końcowy wynik studiów ustalany jest na podstawie średniej arytmetycznej ocen końcowych z przedmiotów przewidzianych planem studiów (waga 50%), oceny pracy dyplomowej (waga 25%) oraz oceny z egzaminu dyplomowego (waga 25%). Uczelnia dysponuje programem plagiat natomiast nie jest on stosowany powszechnie – praca jest sprawdzana tylko wówczas, gdy promotor wyraża wątpliwości co do jej oryginalności.

Zespół PKA ocenia pozytywnie treść zasad dotyczących przygotowania prac dyplomowych natomiast wnosi poważne zastrzeżenia co do zakresu pytań na egzaminie dyplomowym. Ograniczenie tego zakresu do pytań specjalnościowych nie zapewnia na tym - ostatnim w cyklu kształcenia studiów I stopnia - etapie dostatecznej weryfikacji zakładanych kierunkowych efektów kształcenia z ekonomii. Postuluje się aby w miejsce jednego z pytań z zakresu specjalności Uczelnia wprowadziła listę pytań ogólnoeconomicznych (zakres przedmiotów podstawowych i kierunkowych), w tym o charakterze problemowym i

przekrojowym. Ponadto zwraca się uwagę, że lista 20 pytań specjalnościowych jest zbyt krótka a zamieszczone tam pytania również pozbawione cechy problemowości i przekrojowości. Zaleca się również obowiązkowe stosowanie sprawdzania prac przez program antyplagiatowy.

Generalnie poziom prac dyplomowych można określić jako dobry (choć zróżnicowany) jednakże poważne zastrzeżenia budzi to, iż prace te wprawdzie są zgodne ze studiowanymi specjalnościami ale zbyt często nie należą do kierunku *ekonomia*. Wśród opiniowanych przez zespół PKA 15 prac – 4 zostały zakwalifikowane jako przynależne do kierunku finanse i rachunkowość bądź kierunku transport i logistyka. Lista 125 prac dyplomowych obronionych w okresie od 01.10.2010 do 14.03.2012 potwierdza tę ocenę: tematyka jedynie 63 prac nie budzi wątpliwości co do ich zgodności z kierunkiem *ekonomia*. Oznacza to, że treść i problematyka prac nie dają podstaw do weryfikacji kierunkowych efektów kształcenia. W pracach występują wady metodyczne: podany cel jest tożsamy z tematem pracy, czy też nie posiada on charakteru praktycznego problemu, który powinien być rozwiązany w pracy licencjackiej. Najpoważniejszą wadą jest jednak brak ekonomicznego ujęcia rozważanych w pracach zagadnień, czyli niezgodność z kierunkiem *ekonomia*.

Również dobór promotorów i recenzentów budzi zastrzeżenia ze względu na to, że wśród opiniowanych w trakcie wizytacji prac rozpoznano cztery przypadki prac promowanych przez osoby ze stopniem naukowym doktora i recenzowanych również przez osoby ze stopniem naukowym doktora (praca nr 6, 7, 11, 14). Zespół PKA zaleca aby prace promowane przez doktorów były oceniane przez pracowników samodzielnych. Ponadto w przypadku trzech prac nazwiska promotora i recenzenta świadczą o możliwych łączących te osoby związkach pokrewieństwa bądź powinowactwa (praca nr 4, 5, 13) – co budzi poważne wątpliwości natury etycznej.

„Ocena pracy dyplomowej”, czyli formularz recenzji promotora i recenzenta jest jednorodny: dokonuje się oceny punktowej według wagowo zróżnicowanych sześciu kryteriów: poprawność sformułowania tematu; zgodność treści pracy z jej tematem; ocena układu pracy, struktury, podziału treści, kompletności tez; ocena merytoryczna pracy, w tym sposób ujęcia problemu, dobór metod i narzędzi badawczych; ocena doboru i wykorzystania źródeł; ocena formalnej strony pracy (przypisy, język). Po zsumowaniu punktów uzyskiwana jest progowo wyznaczona ocena, którą należy opisowo uzasadnić. Formularz oceny można określić jako adekwatny i zobiektywizowany. W przypadku analizowanej dokumentacji egzaminu dyplomowego stwierdzono, że część opisowa recenzji w większości nie była zdawkowa, pojawiały się sformułowania merytorycznie ocenne. Stwierdzono jednak dwa przypadki zawyżania ocen, natomiast w pięciu przypadkach zauważono, że oceny są nieco zawyżone bądź, że ocena którejś z recenzji (promotora lub recenzenta) jest bardziej uzasadniona/ adekwatna.

W części opinii o zawyżaniu ocen potwierdza analiza średnich następujących wielkości z listy 125 prac: średni wynik na dyplomie: 4,39; średnia ocena egzaminu dyplomowego 4,43; średnia ocena pracy dyplomowej 4,56. Rozkład ocen prac dyplomowych znacznie odbiega od rozkładu normalnego – oceny bardzo dobre i dobre plus stanowią 75,2% ocen wszystkich prac. Podobnie wygląda udział ocen bardzo dobrych i dobrych plus z egzaminu dyplomowego – 63,2% oraz ocen bardzo dobrych i dobrych plus na dyplomie – 57,6%.

Zespół PKA zaleca ukierunkowanie prac z dotychczas funkcjonujących specjalności, tj. rachunkowości i controllingu, zarządzania finansami oraz transportu i logistyki na problematykę z zakresu ekonomii co wymagać będzie uzupełnienia grupy promotorów o nauczycieli z dyscypliny *ekonomia*, wprowadzenia na egzaminie dyplomowym pytania z listy przedmiotów ogólnoeconomicznych oraz przyjęcia generalnej zasady aby praca pisana pod

opieką osoby ze stopniem doktora była recenzowana przez samodzielnego nauczyciela akademickiego.

Należy zatem stwierdzić, że w przypadku egzaminu dyplomowego brakuje elementów weryfikacji kierunkowych efektów kształcenia. Jest to widoczne także w treści prac dyplomowych oraz pytaniach zadawanych na egzaminie licencyjnym.

Dokumentacja toku studiów związana z potwierdzeniem uzyskania przez studenta zakładanych efektów kształcenia i kwalifikacji, tj. protokoły egzaminacyjne, karty okresowych osiągnięć studenta, suplementy oraz dyplomy prowadzona jest prawidłowo. *Jedynie w suplementach wskazane jest w pkt. IV ust. 3 wpisów przy poszczególnych semestrach określenie roku akademickiego.*

W Uczelni obowiązuje Zarządzenie Nr 3 Kanclerza z dnia 19 czerwca 2006 r. w sprawie Instrukcji archiwalnej, który wprowadza w życie stosowanie przepisów określonych w tych dokumentach. Brak jest procedur oraz dokumentów, z których wynikałoby w jaki sposób Wydział prowadzi dokumentację dotyczącą archiwizacji dokumentacji związanej z realizacją zajęć dydaktycznych i gromadzeniem dokumentacji potwierdzającej uzyskanie zakładanych efektów kształcenia.

Uczelnia nie prowadzi kształcenia na odległość.

Dane dotyczące odsiewu przedstawiają się następująco. W roku akademickim 2009/2010 studia na I roku rozpoczęło 135 studentów (3 osoby przyjęto na semestr wyższy) natomiast stan obecny (07.05.2012) to 115 osób. Z danych dokumentacji wynika, że dotychczas skreślono z tego rocznika 28 osób, w tym na pierwszym roku studiów 15 osób, na roku drugim – 11, na trzecim – 2. W skład rocznika wchodzi również 6 osób skierowanych na powtarzanie semestru bądź z powodu urlopu dziekańskiego oraz 8 osób z lat poprzednich (tzw. spadki). W roku akademickim 2010/2011 studia na I roku rozpoczęło 127 studentów (2 osoby przyjęto na semestr wyższy) natomiast stan obecny (07.05.2012) to 103 osoby. Dotychczas skreślono z tego rocznika 18 osób, w tym na pierwszym roku studiów 15 osób, na roku drugim – 3 osoby. W skład rocznika wchodzi również 11 osób skierowanych na powtarzanie bądź z powodu urlopu dziekańskiego oraz 3 osoby z lat poprzednich (tzw. spadki). W roku akademickim 2011/2012 studia na I roku rozpoczęło 82 studentów natomiast stan obecny (07.05.2012) to 77 osób. Dotąd skreślono z tego rocznika 5 osób.

Widoczne jest zróżnicowanie wskaźników odsiewu na poszczególnych latach studiów. Z informacji podanych przez Uczelnię wynika, że na pierwszym roku studiów najczęstszą przyczyną odsiewu jest rezygnacja ze studiów bądź nieuzyskanie zaliczenia semestru. Z kolei na latach wyższych powodem jest brak postępów w nauce powodowany wysokim poziomem wymagań ze strony wykładowców lub niemożność pogodzenia nauki z pracą zawodową. Można stwierdzić, że powyższe dane odzwierciedlają normalne procesy eliminowania studentów w cyklu kształcenia oraz świadczą pozytywnie na rzecz wymagań stawianych studentom ze strony kadry dydaktycznej.

Uczelnia udostępnia na swojej stronie internetowej Ilias system oceny efektów kształcenia w ramach Karty przedmiotu. Wskazano metody oceny pracy studenta. Nie we wszystkich przypadkach podano formalnie stopnie opanowania materiału odpowiadającego różnym ocenom.

Studenci znają system oceny efektów kształcenia i mają zapewnioną możliwość osiągnięcia owych wymagań podczas procesu nauczania. Zdaniem studentów formy egzaminów i zaliczeń są im znane od początku roku akademickiego. Przez cały cykl studiów

są informowani o systemie oceny jakiemu będą podlegali. Studenci potwierdzają, że informacje te są powszechnie dostępne, zarówno na stornie internetowej Uczelni, poprzez system indywidualne konta studenckie w systemie internetowym, kontakty mailowe oraz tablice informacyjne.

Studenci na spotkaniu pozytywnie ocenili przepływ informacji między nimi, a uczelnią. Chwalą, płynność, szybkość i kompletność informacji im przekazywanych. Dostęp do informacji dotyczących oceny efektów kształcenia jest bezproblemowy dla studentów dojeżdżających spoza Chojnic tylko na studia właśnie dzięki tak wielu formom przekazu.

2.4).

Z rozmów z przedstawicielami Uczelni wynika, że funkcjonujące w SWW w Chojnicach procedury i mechanizmy dotyczące możliwości monitorowania losów (karier) absolwentów są ściśle powiązane z rozwiązaniami stosowanymi w SSW w Sopocie. Dotychczasowe działania należy ocenić jako niezadowalające i nie mogą umożliwiać weryfikacji efektów kształcenia – są okazjonalne i nie zostały sformalizowane, w każdym razie brak podstaw do sformułowania innego wniosku. Raport samooceny stwierdza w p. VI., że „Od 6 lat w uczelni są monitorowane losy zawodowe absolwentów. W chwili obecnej procedura ta ulega zmianie. Formularze ankietowe ulegają przebudowie pod kątem osiągnięcia założonych celów kształcenia” – chodzi o tu o rozpoczęty przez Uczelnię, realizowany przez Biuro Karier SSW w Sopocie projekt „Badanie losów zawodowych absolwentów Sopotkiej Szkoły Wyższej”, który w pierwszej fazie polega na uzyskaniu zgody od absolwentów na wzięcie udziału w tym badaniu (brak danych od kiedy ten projekt jest prowadzony). Udostępniony zespołowi PKA formularz ankiety zawierający prośbę o odnośną zgodę może być jedynie podstawą pozytywnej opinii, że Uczelnia takie systemowe działania w ogóle podjęła: w formularzu informuje się potencjalnych badanych, że po wyrażeniu zgody na udział – otrzymają po sześciu miesiącach, po trzech i po pięciu latach od obrony pracy dyplomowej drogą elektroniczną do wypełnienia ankiety (formularza tej ankiety nie udostępniono) oraz że uzyskane informacje posłużą „do wyznaczania kierunków zmian w SSW w następnych latach” natomiast ocena efektywności tej działalności ze względu na brak przedstawienia dokumentacji w tym zakresie jest siłą rzeczy - niemożliwa.

Raport samooceny nie określa form udziału zewnętrznych i wewnętrznych interesariuszy w procesie ustalania koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku. Zagadnienie stopnia zaangażowania interesariuszy zewnętrznych było jednym z przedmiotów omawianych podczas spotkania z władzami Wydziału, podczas którego stwierdzono, że współpraca ta ma ścisły wymiar: burmistrz miasta dwukrotnie wygłaszał wykład inauguracyjny, Uczelnia współpracuje z Radą Strategii Rozwoju, jej przedstawiciele są zapraszani na posiedzenia Rady Miejskiej zawsze ilekroć omawiane są sprawy edukacji, nauki i badań, utrzymywana jest współpraca z bankami. Niestety nie ma żadnej dokumentacji tych działań.

Stopień udziału zewnętrznych interesariuszy w procesie ustalania koncepcji kształcenia należy ocenić jako zdecydowanie niezadowalający i nieefektywny w sensie wpływu tych podmiotów na działania dostosowawcze profilu kształcenia do zmieniających się oczekiwań zewnętrznych.

Dane na temat udziału interesariuszy wewnętrznych (studentów i pracowników) w procesie ustalania koncepcji kształcenia podaje Raport samooceny (s. 5): uczestnictwo studentów w okresowej ankietyzacji wykładowców, udział przedstawicieli studenckich w posiedzeniach Rad Wydziału i Senatu (potwierdzeniem są listy obecności), cykliczne spotkania Dziekana z pracownikami i starostami grup. Pracownicy – uczestnictwo

przedstawicieli pracowników oraz kierowników Katedr w posiedzeniach Rad Wydziału i Senatu (potwierdzeniem są listy obecności).

Załącznik nr 4 Ocena losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych

Poziom prac dyplomowych jest generalnie zadowolający. W pracach dyplomowych często brakuje ekonomicznego ujęcia rozważanych zagadnień. Tematy są zbyt mocno podporządkowane specjalnościom, nie zawsze jest widoczny związek z kierunkiem studiów. W systemie weryfikacji brakuje elementów dotyczących sprawdzenia kierunkowych efektów kształcenia. Jest to widoczne także w treści prac dyplomowych oraz pytaniach zadawanych na egzaminie licencjackim.

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego - w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

System weryfikacji zakładanych efektów kształcenia można uznać za w miarę dobrze skonstruowany. Weryfikacja częściowych efektów kształcenia jest rzetelna. Pewne zastrzeżenia budzi sposób weryfikacji efektów na poziomie prac dyplomowych i zasad egzaminu dyplomowego. Poprawy wymaga praktyka weryfikowania efektów kształcenia dla praktyk zawodowych. Zaleca się wdrożenie pełnego systemu badania losów zawodowych absolwentów.

2.1) W opinii Zespołu Oceniającego występuje zgodność kształcenia na kierunku *ekonomia* ze standardami z zastrzeżeniem kwestii przyporządkowania funkcjonujących specjalności, zwłaszcza specjalności rachunkowość i controlling oraz specjalności transport i logistyka, które są mają status odrębnych kierunków.

Uczelnia podjęła wstępne działania mające na celu dopasowanie opisu zakładanych efektów kształcenia do wymogów Krajowych Ram Kwalifikacji, w tym opracowała i udostępniła na platformie Ilias Karty przedmiotu dla wszystkich modułów. W trakcie prowadzonych prac związanych z dostosowaniem do KRK zaleca się usunięcie rozbieżności między kanonem kierunku a w/w specjalnościami.

2.2) Program studiów nie zawiera jeszcze opisów wszystkich efektów kształcenia. Jednakże wymagania stawiane studentom, są w ich opinii sformułowane w sposób dla nich zrozumiały i istnieje możliwość ich rzetelnego sprawdzenia. Aktualnie nowo formułowane opisy efektów kształcenia zgodnie z KRK na poziomie projektowanych sylabusów można uznać za poprawne. Uczelnia posiada jeszcze wystarczający czas na pełne dostosowanie się do wymagań KRK.

2.3) System oceny zakładanych efektów kształcenia jest dobrze zaprojektowany, powszechnie dostępny, ale wykazuje słabości w weryfikacji końcowych efektów uczenia się, tj. na poziomie tematów prac dyplomowych oraz zakresu pytań egzaminacyjnych. Także zdaniem studentów na wizytowanym kierunku stosowany jest przejrzysty system oceniania osiągnięć studentów, cele i wymagania są ich zdaniem rzetelnie weryfikowane w toku nauczania, na każdym etapie kształcenia, a system ten jest transparentny i powszechnie dostępny.

4) Wydział do tej pory nie prowadził systemowego monitorowania losów (karier) absolwentów. Rozpoczęte obecnie działania stanowią następstwo realizowanego przez Biuro Karier SSW w Sopocie projektu „Badanie losów zawodowych absolwentów Sopotkiej Szkoły Wyższej”.

3. Program studiów a możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

3.1).

Studia na kierunku *ekonomia* trwają 6 semestrów i obejmują łącznie na studiach niestacjonarnych ponad 1200 godzin zajęć (specjalność rachunkowość i controlling – 1244; zarządzanie finansami – 1222; transport i logistyka – 1216), co stanowi powyżej 60% godzin przewidzianych na studiach stacjonarnych.

Przedmioty/ moduły ujęte w planie studiów podzielono na bloki:

- przedmioty ogólne w wymiarze 220 godzin;
- przedmioty podstawowe w wymiarze 434 godzin;
- przedmioty kierunkowe w wymiarze 180 godzin;
- przedmioty specjalnościowe w wymiarze zróżnicowanym dla poszczególnych specjalności: RiC- 408; ZF – 386; TiL - 380 godzin;
- inne wymagania: praktyka zawodowa.

W zestawie przedmiotów podstawowych ujęto wszystkie treści kształcenia z grupy treści podstawowych ze standardów. Również w ramach przedmiotów kierunkowych uwzględniono wszystkie treści kształcenia przyjęte w standardach dla treści kierunkowych na kierunku *ekonomia*. Zachowano zgodność ze standardami także w zakresie długości trwania studiów, wymaganej łącznej liczby godzin, wymaganej liczby godzin treści podstawowych i kierunkowych, a także zachowano zgodność w wymiarze innych wymagań określonych w punkcie V. standardów kształcenia. W pełni zachowano wymogi standardów w zakresie minimalnej liczby godzin kształcenia na studiach niestacjonarnych w odniesieniu do studiów stacjonarnych. Praktyki trwają 3 tygodnie (nie mniej niż 60 godzin w miejscu odbywania praktyki), języki obce 120 godzin, technologie informacyjne 30 godzin, treści poszerzające wiedzę humanistyczną 60 godzin, przewidziano zajęcia z ochrony własności intelektualnej. Seminaria, ćwiczenia, laboratoria i inne rodzaje zajęć (projekty) stanowią (w zależności od specjalności) od 40,84% do 43,7% ogólnej liczby godzin. Bez bezpośredniego uczestnictwa nauczycieli akademickich realizowane są tzw. projekty w wymiarze 112 godzin (nie więcej niż 10% ogólnej liczby godzin). Za przygotowanie pracy dyplomowej nie są przyznawane osobno punkty – natomiast punkty te są podzielone pomiędzy semestry, w których seminarium dyplomowe jest w planie traktowane jako jednostka dydaktyczna – łącznie przyznaje się 18 punktów ECTS. W tych wszystkich wymiarach zapewniono zgodność z wymaganiami standardów kształcenia.

W planie studiów uwzględniono właściwą sekwencję realizowanych przedmiotów. Przedmioty ogólne realizowane są przez cały tok kształcenia, z właściwym uwzględnieniem socjologii już w pierwszym semestrze kształcenia. Można mieć ewentualne zastrzeżenia co do umieszczenia filozofii/etyki również w pierwszym semestrze. Przedmioty podstawowe dające niezbędną podbudowę do realizacji przedmiotów kierunkowych i specjalnościowych przewidziano prawidłowo na pierwszym i drugim oraz trzecim semestrze (ekonometria – semestr czwarty, finanse przedsiębiorstw - piąty). Przedmioty kierunkowe realizowane są zasadniczo od drugiego do czwartego semestru (polityka społeczna – pierwszy; analiza finansowa – piąty) natomiast przedmioty specjalnościowe realizowane są na trzech ostatnich semestrach (czwarty, piąty i szósty). Zastrzeżenia poważne budzi jednak usytuowanie przedmiotów specjalnościowych do wyboru już w ramach drugiego semestru. Wątpliwości tych nie rozstrzygnęła analiza Kart przedmiotów ponieważ akurat ten punkt nie jest wypełniony. Proseminarium i seminarium dyplomowe prowadzone są w semestrze piątym i szóstym.

Zdaniem studentów ogólna kolejność następowania po sobie przedmiotów jest prawidłowa i w ich rozumowaniu logiczna. Nie mają większych zastrzeżeń do sekwencji następowania po sobie określonych przedmiotów w ramach programu studiów. Jednostkowe opinie zwracały uwagę na fakt, że zdążają się przedmioty, na które „powtarzają” się pewne partie materiału, jednak jest to niezbędne wprowadzenie do przedmiotu.

Studenci w swoich opiniach opowiedzieli się za odpowiednim doбором treści kształcenia, formy zajęć do zakładanych efektów kształcenia jakie mają osiągnąć w ramach każdego przedmiotu. Ich zdaniem założenia te są osiągalne. Pojawiały się jednak w ich opinii zarzuty odnośnie doboru metody kształcenia. Ich zdaniem za mało jest zajęć i przedmiotów praktycznych. Zbyt dużo ich zdaniem jest wiedzy teoretycznej. Wskazywali, że często w ramach jednego przedmiotu konwersatoria są powieleniem wykładu, a ich zdaniem można by było je przeprowadzić w formie bardziej praktycznej niż teoretycznej

Zgodność wymiaru godzin poszczególnych grup modułów ze standardami kształcenia generalnie zapewnia możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Wątpliwości budzi praktyka realizowania zajęć z języków obcych w formie projektów (a więc bez bezpośredniego uczestnictwa lektora) w wymiarze 32 godzin. W tym przypadku założone umiejętności mogą nie być osiągalne.

Z opinii studentów wynika, że studia na kierunku *ekonomia* wymagają do nich znacznego nakładu pracy i czasu. Zdążają się przedmioty, kiedy czas poświęcany przez studentów w ramach konkretnego przedmiotu jest nieadekwatny i wielokrotnie przewyższa czas przewidziany na ten przedmiot w programie studiów i odpowiadające mu punkty ECTS. Wynika to najczęściej z wysokiego stopnia trudności przekazywanego im materiału. Jak wskazują studenci w swoich opiniach, chcieliby zwiększyć liczbę godzin takich przedmiotów, kosztem wyeliminowania przedmiotów, które w swoim cyklu mają ich zdaniem zbyt wiele godzin w przeciągu semestru. Studenci opowiadają się za przesunięciem części godzin z przedmiotów mniej ich zdaniem ważnych na przedmioty kierunkowe.

W uczelni funkcjonuje Europejski System Transferu i Akumulacji Punktów – ECTS. Zgodnie z jego zasadami oraz wytycznymi standardów poszczególnym modułom kształcenia przypisano odpowiednie liczby punktów ECTS. Kierowano się przy tym zasadą, iż jeden punkt odpowiada średnio 25 – 30 godzinom nakładu pracy studenta, z uwzględnieniem zajęć organizowanych przez Uczelnię jak i pracy własnej studenta. Punkty są przyporządkowane przedmiotom a nie poszczególnym formom zajęć. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest zdobycie przewidzianych planem 180 punktów ECTS. W sylabusach przedmiotów przewidziano odpowiadającą im liczbę punktów ECTS. W sylabusach uwzględniono nie tylko nakłady pracy studenta związane z zajęciami organizowanymi przez Uczelnię – ale oszacowano również nakłady pracy własnej studentów. Wątpliwości budzi w tym względzie szacowanie tej pracy w postaci znacznie przekraczającej 3-krotność wyznaczonego przez plan studiów godzinowego wymiaru zajęć z danego przedmiotu. Przegląd poszczególnych sylabusów i porównywanie domniemanych łącznych nakładów pracy studentów pozwalają jednak wysnuć ostrożny wniosek, iż punkty ECTS zostały przyznane trafnie i właściwie odzwierciedlają niezbędne nakłady pracy studentów na poszczególne moduły kształcenia.

Brak danych odnośnie do liczby studentów wykorzystujących możliwości korzystania z indywidualnych form kształcenia na miejscu w Uczelni, natomiast w latach 2009-2012 z wyjazdów na studia za granicę skorzystało 8 studentów kierunku *ekonomia*. Wyniki te należy rozpatrywać z perspektywy faktu, iż są to studenci niestacjonarni, którzy w skali

ogólnokrajowej rzadziej niż studenci stacjonarni wyjeżdżają za granicę i z tego punktu widzenia można je uznać za zadowalające. Należy mieć jednak na uwadze, że zdaniem samych studentów kierunku *ekonomia* wyrażonych w trakcie spotkania z nimi nie uczestniczą oni w programach wymiany międzynarodowej i krajowej.

Uczelnia wprowadziła „Regulamin studenckiej praktyki zawodowej (Załącznik do Uchwały nr 5. Senatu z dnia 18.04.2012), w którym określono warunki odbywania praktyk oraz cele poznawcze i praktyczne. Dokumentację praktyki stanowią: Regulamin Praktyki, Program Praktyki, Dzienniczek Praktyki wraz z opinią zakładowego opiekuna praktyki oraz Raport z Praktyki. W „Regulaminie ...” stwierdza się, że 1. „Warunkiem zaliczenia praktyki jest osiągnięcie efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji w określonych w programie praktyki. 2. W celu weryfikacji założonych efektów kształcenia, student składa dokumentację stanowiącą podstawę zaliczenia praktyk”. W ramach Uczelnianej Księgi Jakości Kształcenia zawarte są kolejne dokumenty: Praktyki Studenckie (symbol P-SSW-5-4, status: obowiązujący) oraz załączniki Dzienniczek Praktyk (Z-SSW-5-6-3, status: projekt), Podanie O Zorganizowanie Praktyki (Z-SSW-5-6-1). Dokument Praktyki Studenckie określa cel praktyki, tj. wykształcenie umiejętności: zastosowania w praktyce wiedzy teoretycznej z obszaru studiowanego kierunku, samodzielnego rozwiązywania problemów technicznych i organizacyjnych, pracy w zespole (w miarę możliwości – kierowania zespołem) oraz uzyskanie praktycznej wiedzy związanej z funkcjonowaniem zakładów pracy z dziedziny związanej z kierunkiem. Ponadto praktyki służą gromadzeniu materiałów i prowadzeniu prac związanych z tematem pracy dyplomowej. W tym samym dokumencie określa się wymiar praktyki na kierunku *ekonomia* – 3 tygodnie (brak określenia terminu w ramach cyklu kształcenia) natomiast Raport samooceny stwierdza, że praktyka odbywa się nie wcześniej niż po I roku studiów aczkolwiek w przypadku studiów niestacjonarnych możliwe są odstępstwa od tego harmonogramu (w planach studiów ocenianego kierunku podano, że praktyka odbywa się w wymiarze 3 tygodni, co najmniej 60 godzin w miejscu odbywania praktyki), informację, iż zaliczenia praktyki dokonuje Dziekan oraz że można wnosić o zaliczenie praktyki na podstawie dokumentów potwierdzających odbycie praktyki w szkole średniej lub pomaturalnej o profilu podobnym do kierunku studiów, pracę zawodową na stanowiskach związanych z kierunkiem studiów, zarządzanie firmami lub prowadzenie zarejestrowanej działalności gospodarczej (zgodność z kierunkiem) bądź o zaliczenie 2 tygodni praktyk, jeśli praca dyplomowa pisana jest na podstawie materiałów zbieranych w podmiotach gospodarczych i instytucjach (potwierdza to promotor). Możliwe jest również odroczenie oraz zwolnienie z praktyki (urlop macierzyński bądź wychowawczy, renta inwalidzka bądź chorobowa, żołnierze zawodowi i funkcjonariusze służb mundurowych, których obowiązuje przepis o zakazie wykonywania pracy poza miejscem służby). Ponadto stwierdza się, że osoby odpowiedzialne za wykonanie działań objętych procedurą to: Dziekan, Opiekun Praktyk Studenckich oraz Kierownik Dziekanatu. Zauważa się pewną niezgodność: Uczelniana Księga Jakości Kształcenia (symbol P-SSW-5-5, status: obowiązujący) stwierdza, że za praktyki studenckie nie przyznaje się punktów ECTS natomiast Raport samooceny (p. VI.) podaje, że „Od października 2012 zmieniają się zasady zaliczania praktyki. Praktyce przypisano 4 punkty ECTS i zamierzone efekty kształcenia”.

Generalnie można stwierdzić, że nowe zasady odbywania praktyk sformułowane zostały prawidłowo zwłaszcza jeśli chodzi o określenie celu praktyki, jednakże należy zwrócić uwagę na to, że w odnośnej dokumentacji nie przewiduje się procedury weryfikacji założonych celów praktyki oraz efektów kształcenia. Należy podkreślić, że w innym dokumencie zwanym „Kartą Praktyk” stanowiącym element „Programu kształcenia” (załącznik nr 1 do Zarządzenia Rektora nr 75 z dnia 10.03.2012.) – jest przewidziana pozycja

„Metody weryfikacji efektów kształcenia i metody oceny” natomiast nie podano żadnych informacji sugerujących, jakie to będą metody. Podobna wątpliwość zachodzi w przypadku przewidzianej możliwości zaliczenia praktyk na podstawie dostarczonych przez studenta dokumentów o wykonywaniu pracy zawodowej, odbywaniu stażu itd. Zalecane byłoby zatem zweryfikowanie obecnie wprowadzanego systemu odbywania i zaliczania praktyk zawodowych pod kątem zapewnienia możliwości oceny stopnia osiągnięcia celów praktyki i efektów kształcenia tak osób odbywających praktykę jak i osób zaliczających ją na podstawie umów o pracę itd.

Analiza dokumentacji związanych z odbywaniem praktyk zawodowych dotyczyła zawartości dotąd obowiązujących Dzienników praktyk (przeanalizowano 5). Studenci odbywali praktykę w przedsiębiorstwach i instytucjach z sektora transportu, marketingu (telefoniczna obsługa klientów), w ośrodku sportu i rekreacji (stanowisko księgowej), cechu rzemiosł (asystent ekonomiczny), urząd skarbowy (stanowisko pracownika biurowego). Dobór tych podmiotów i instytucji nie budzi wątpliwości podobnie jak ich lista zamieszczona w „Raporcie zdarzeń”, czyli wykazie podmiotów, w których 132 studentów odbyło praktyki w okresie od 01.01. 2010 do 12.05.2012 (brak informacji, czy w grę wchodziło zaliczenie na podstawie umowy o pracę bądź stażu). W badanej dokumentacji zaliczenie praktyki nastąpiło w 2 przypadkach na podstawie umowy o pracę a w 1 przypadku - na podstawie półrocznego stażu. Wprawdzie w odnośnej dokumentacji obok listy wykonywanych zadań widnieje opinia zakładowego opiekuna o realizowanych zadaniach, to jest ona ogólna a zatem brak podstaw do stwierdzenia, czy zachodzi możliwość oceny stopnia osiągniętych celów praktyki i efektów kształcenia (w dotąd obowiązującym zapisie „Porozumienia w sprawie organizacji praktyki zawodowej” pojawia się instytucja opiekuna ze strony Uczelni, który sprawuje nadzór dydaktyczny nad praktyką jednakże w Uczelni taki opiekun dotąd nie funkcjonował).

W rozmowie z osobą odpowiedzialną za praktyki uzyskano informację, że obecnie Uczelnia ma podpisaną umowę z jednym podmiotem/ instytucją o odbywaniu praktyk (w tej chwili prowadzi się rozmowy z kolejnym podmiotem) oraz że na platformie Ilias umieszczona jest lista firm/ instytucji, w których studenci mogą odbywać praktyki. Z perspektywy studentów wizytowanego kierunku praktyki odbywają oni w wybranych przez siebie zakładach pracy. Także w przypadku studentów obecnych na spotkaniu były to praktyki odbywane w ich miejscu zatrudnienia.

Zajęcia są organizowane w formie zjazdów co dwa tygodnie, w soboty i niedziele, w godzinach od 8:00-20:15 z 15 minutową przerwą między 2-godzinnymi blokami zajęć. Brak zaplanowanej dłuższej przerwy na obiad budzi wątpliwości ze względu na kwestię higieny pracy studentów. Poważne zastrzeżenia związane są również z praktyką organizowania zajęć z tego samego przedmiotu (dla tej samej grupy studentów) w blokach 4-godzinnych w formie wykładu, po którym odbywają się od razu ćwiczenia (z tym samym prowadzącym) w wymiarze 6 godzin. Przykład z soboty, w którą odbywała się wizytacja nie jest odosobniony, bądź przyjmuje formę 6-godzinnych zajęć z danego wykładu (05.05.2012, grupa CHEK61RC,73) czy 10-godzinnego bloku złożonego z trzech form zajęć prowadzonych przez tę samą osobę (31.03.2012, grupa CHEK43TiL,13). W Raporcie samooceny stwierdza się, że „Zajęcia realizuje się w blokach przedmiotowych od czterech do sześciu godzin celem koncentracji uwagi na obszarze jednej dyscypliny, co sprzyja efektywności studiowania” (s. 20). Pomijając brak realizacji tych ustaleń w praktyce organizacji zajęć - zespół PKA zdecydowanie zaleca ograniczenie zajęć z jednego przedmiotu i prowadzonych w jednej formie - maksymalnie do 4 godzin.

Liczebność grup ćwiczeniowych jest zbyt duża: od 20 do 40 osób, z przewagą grup 33-36 osobowych. Podobnie grup językowych: od 13 do 20 osób. W Raporcie samooceny stwierdza się, że „Grupy ćwiczeniowe liczą od 25 do 30 osób. Grupy laboratoryjne liczą od

12 do 16 osób. Seminaria dyplomowe liczą od 8 do 12 osób” (s. 20). Ze względu na możliwość realizacji celów i efektów kształcenia zaleca się stanowczo ograniczenie liczebności grup ćwiczeniowych i językowych.

Natomiast liczebność grup seminaryjnych jest zadowalająca – od 1 do 8 osób. Na opiekuna naukowego przypadają maksymalnie dwie grupy seminaryjne, nie więcej niż 15 osób.

Przewidziane w „Regulaminie studiów” możliwości indywidualizacji procesu kształcenia należy uznać za zadowalające również w odniesieniu do studentów niepełnosprawnych. W praktyce uczelnia nie stwarza zbyt dużych możliwości w zakresie indywidualizacji procesu kształcenia. Studenci mają w ramach studiów I stopnia do wyboru 12 przedmiotów. Studenci w większości nie są zainteresowani zwiększeniem elastyczności procesu kształcenia. Odpowiada im taki proces kształcenia w jakim funkcjonują. Kilku studentów wypowiadało się jednak, aby była większa możliwość obieralności przedmiotów.

3.2)

Zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy i metody dydaktyczne tworzą spójną całość w tym sensie, że są zgodne ze standardami natomiast funkcjonowanie specjalności, które są spoza kanonu kierunku (rachunkowość i controlling, transport i logistyka) koherencję tę narusza w stopniu silnym.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego - w pełni

Występuje zgodność wymiaru godzin poszczególnych grup modułów ze standardami kształcenia, co generalnie zapewnia możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy i metody dydaktyczne tworzą spójną całość w tym sensie, że są zgodne ze standardami, natomiast funkcjonowanie specjalności, które są spoza kanonu kierunku (rachunkowość i controlling, transport i logistyka) koherencję tę narusza.

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

3.1) Program kształcenia jest zgodny ze standardami kształcenia. Istnieją jednak pewne uchybienia. Wątpliwości budzi organizacja zajęć z języków obcych, która przewiduje tzw. projekty w wymiarze 32 godzin ponieważ ogranicza to kształtowanie stosownych umiejętności. Niewłaściwe jest umieszczenie w planie studiów przedmiotów specjalnościowych do wyboru w semestrach poprzedzających wprowadzenie przedmiotów specjalnościowych obowiązkowych. Zaleca się korektę przy szacowaniu pracy własnej studenta w postaci znacznie przekraczającej 3-krotność wyznaczonego przez plan studiów godzinowego wymiaru zajęć z danego przedmiotu. Zasadne jest zweryfikowanie obecnie wprowadzanego systemu odbywania i zaliczania praktyk zawodowych pod kątem zapewnienia możliwości oceny stopnia osiągania celów praktyki i efektów kształcenia tak osób odbywających praktykę jak i osób zaliczających ją na podstawie umów o pracę. Postuluje się ograniczenie dziennego wymiaru godzin z jednego przedmiotu maksymalnie do 4 godzin oraz wprowadzenie jednej dłuższej niż półgodzinnej przerwy w porze obiadowej. Zaleca się ograniczenie liczebności grup ćwiczeniowych do 20 osób i językowych - do 15.

3.2) Zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy i metody dydaktyczne tworzą spójną całość w tym sensie, że są zgodne ze standardami natomiast funkcjonowanie specjalności, które są spoza kanonu kierunku (rachunkowość i controlling, transport i logistyka) koherencję tę narusza w stopniu silnym.

4.Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zrealizowania celów edukacyjnych programu studiów

4.1).

Wydział Zamiejskowy w Chojnicach nie jest wyodrębniony kadrowo z macierzystej uczelni, stąd też pracownicy tej uczelni pracują zarówno w Sopocie jak i w Chojnicach. Ponadto można wskazać osoby prowadzące zajęcia wyłącznie w Chojnicach. Liczba nauczycieli akademickich Wydziału Zamiejskowego w Chojnicach oraz posiadane przez nich kwalifikacje są zasadniczo wystarczające dla sprawnego osiągnięcia zamierzonych efektów kształcenia na kierunku *ekonomia*.

Załącznik nr 5 Nauczyciele akademicy realizujący zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, w tym stanowiący minimum kadrowe.

Cz. I. minimum kadrowe. Cz. II. pozostali nauczyciele akademicy.

4.2).

Teczki osobowe zawierają dokumenty pozwalające na ocenę, czy nauczyciel akademicki spełnia wymagania do zaliczenia do minimum kadrowego na kierunku *ekonomia*, tj. czy posiada odpowiednie kwalifikacje naukowe (stopnie i tytuły naukowe oraz dorobek), w jakim wymiarze realizują pensum dydaktyczne, a także czy złożył nie później niż do dnia 30 czerwca roku poprzedzającego rok akademicki oświadczenie o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego na studiach pierwszego stopnia na kierunku *ekonomia* w Sopotkiej szkole Wyższej w Sopocie na Wydziale Ekonomiczno-Społecznym.

Zgodnie z informacjami zawartymi w tych oświadczeniach wszystkie wskazane do minimum kadrowego osoby stanowią minimum kadrowe nie więcej niż dwukrotnie, a także są zatrudnione w Uczelni na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy, nie krócej niż od początku roku akademickiego. Ponadto znajduje się tam również dokumentacja związana z realizacją zwyczajowych procedur dotyczących prowadzonej w Uczelni polityki kadrowej. Na Wydziale oświadczenia zostały podpisane w dniu 30 września 2011 r. Zwraca się uwagę na fakt, iż w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym oraz Statucie Uczelni nie ma stanowiska profesora SWW lub profesora WSFiR. Ponadto w dokumentacji nauczycieli akademickich, dla których Uczelnia jest podstawowym miejscem pracy w rozumieniu ustawy, w umowach o pracę brak jest takiej informacji.

Wszystkie wyżej wymienione osoby przeprowadzą osobiście na kierunku *ekonomia*, co najmniej 60 godzin zajęć dydaktycznych (samodzielni nauczyciele akademicy) oraz co najmniej 90 godzin (doktorzy).

Osoby należące do minimum kadrowego na kierunku *ekonomia* mają dyplomy profesora, dr habilitowanego lub doktora nauk ekonomicznych w dyscyplinie *ekonomia* jednak ich dorobek naukowy koncentruje się wokół tematyki finansów i rachunkowości. W przypadku kadry samodzielnej dotyczy to wszystkich trzech przedstawionych osób, zaś w przypadku osób ze stopniem doktora dotyczy to 3 osób na 6. Można zatem stwierdzić, że bukiet specjalności reprezentowanych przez osoby zaliczone do minimum jest zbyt ubogi, zwłaszcza że na 3 pozostałych doktorów dwoje reprezentuje ekonometrię, a jedna – zakres inwestycji i nieruchomości. Nie ma w minimum kadrowym osób reprezentujących takie dziedziny jak *mikroekonomia*, *makroekonomia*, międzynarodowe stosunki gospodarcze czy polityka społeczno-gospodarcza.

Wszystkie osoby zgłoszone do minimum kadrowego, spełniają warunki określone w § 5 ust. 5 oraz w § 6 ust. 4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 27 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 144, poz. 1048 z późn. zm.).

Pośród 10 osób zgłoszonych do minimum kadrowego, osiem osób spełnia wymogi formalne, aby można je było zaliczyć do tego minimum. Dlatego też nie są spełnione wymogi dotyczące kształcenia na I stopniu studiów na kierunku *Ekonomia*. Do minimum kadrowego zaliczonych zostało: 1 pracownik z tytułem profesora, 1 pracownik ze stopniem doktora habilitowanego i 5 pracowników ze stopniem doktora z dorobkiem z zakresu ocenianego kierunku. Ponadto minimum kadrowe tworzy: jeden pracownik ze stopniem doktora z dorobkiem z dziedziny związanej z ocenianym kierunkiem studiów.

Zwraca się uwagę na to, że zestaw specjalności reprezentowanych przez osoby zaliczone do minimum jest zbyt mocno ukierunkowany na finanse i rachunkowość, obecnie stanowiące oddzielny kierunek studiów.

Skład minimum kadrowego na kierunku *ekonomia* prowadzonego na Wydziale Ekonomiczno-Społecznym w perspektywie długookresowej jest w miarę stabilny. Wśród 8 nauczycieli akademickich zaliczonych do minimum kadrowego 2 osoby są zatrudnione na czas określony (jedna do 30.09.2012, druga zaś do 30.09.2013 r).

Warunek dotyczący stosunku liczby nauczycieli akademickich, stanowiących minimum kadrowe dla kierunku *ekonomia*, do liczby studentów na tym kierunku jest spełniony i wynosi 1:40.

Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku *ekonomia* legitymują się na ogół odpowiednim przygotowaniem z zakresu prowadzonych przez siebie zajęć dydaktycznych.

Załącznik nr 6 Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena.

Hospitowane zajęcia odbywały się zgodnie planem. W dniach 12-13.05 zjazd dotyczył IV semestru na kierunku *ekonomia*. Poziom i jakość prowadzonych zajęć dydaktycznych nie budziły zastrzeżeń, jednak w planie zauważono zbyt długie bloki z jednego przedmiotu. Wykłady prowadzone były w sposób fachowy, aczkolwiek najczęściej odbywały się w tradycyjnej formie. Sale wykładowe wyposażone były w odpowiednie urządzenia multimedialne i nagłaśniające.

4.3).

Istotnym elementem wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia jest prowadzenie właściwej polityki kadrowej, w tym właściwy dobór nauczycieli akademickich prowadzących kształcenie na ocenianym kierunku studiów. Dobór kadry odbywa się na zasadach określonych w Statucie Uczelni. Brak jest natomiast procedur związanych z zatrudnianiem pracowników w Uczelni. Kadra Wydziału Zamiejscowego w Chojnicach nie została wyodrębniona, w znacznej większości do Chojnic przyjeżdżają osoby zatrudnione w Sopocie.

Polityka kadrowa w SSW dzieli pracowników na dwie grupy: naukowo-dydaktyczni i pozostali. Widoczne są starania kierownictwa Uczelni, by doskonalić strukturę zatrudnionych nauczycieli według ich kwalifikacji. W ostatnim czasie trzy osoby, będące etatowymi pracownikami Sopotckiej Szkoły Wyższej uzyskały stopień doktora. Otrzymały one dofinansowanie udziału w konferencjach naukowych, zaś jedna osoba częściowe sfinansowanie opłaty za studia doktoranckie.

Prowadzone ankietyzacja i hospitacje zajęć dydaktycznych służą do wskazania źródeł ewentualnych niezgodności i mobilizują kadrę naukowo-dydaktyczną.

Nauczyciele uczestniczący w zebraniu zgodnie potwierdzali osadzenie szkoły w regionie i związek z regionalnym rynkiem edukacyjnym oraz rynkiem pracy. Oceniają oni potrzebę kształcenia na kierunku *ekonomia* pozytywnie, zwracając jednocześnie uwagę na konkretne specjalności potrzebne w regionie, takie jak specjalność Finanse i rachunkowość oraz Transport i logistyka. Jeden z wykładowców będący jednocześnie wicedyrektorem szkoły ponadgimnazjalnej zwrócił uwagę na współpracę między szkołą a uczelnią w zakresie wspólnych inicjatyw, takich jak: konkurs wiedzy o Chojnicach, wspólne spotkania z ciekawymi ludźmi. W spotkaniu uczestniczył także burmistrz Chojnic, będący równocześnie wykładowcą. Zwrócił on uwagę na to, że absolwenci uczelni pracują w Urzędzie Miasta, zwrócił także uwagę na położenie Chojnic, w promieniu 30 km od których mieszka ok. 250 tys. mieszkańców. Stanowi to potencjał na którym można opierać ofertę edukacyjną szkoły. W uczelni studiują osoby z regionu, potrzeba wydziału jest związana z kształceniem w społeczności lokalnej osób, które bez tego nie miałyby szansy ukończenia studiów wyższych. Niż demograficzny jest przeszkodą, ale pracownicy widzą perspektywy dla dalszego działania Wydziału.

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego; Ocena znacząco

Do minimum kadrowego zaliczono 8 osób. Ze względów formalnych nie zaliczono do minimum kadrowego jednej osoby z tytułem profesora i jednej osoby ze stopniem doktora. **Dlatego też nie są spełnione wymogi dotyczące kształcenia na I stopniu studiów na kierunku *Ekonomia*.** Zestaw specjalności reprezentowanych przez osoby zaliczone do minimum jest zbyt mocno ukierunkowany na finanse i rachunkowość, obecnie stanowiące oddzielny kierunek studiów.

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

4.1) Liczba nauczycieli akademickich Wydziału Zamiejscowego w Chojnicach oraz posiadane przez nich kwalifikacje są zasadniczo wystarczające dla sprawnego osiągnięcia zamierzonych efektów kształcenia na kierunku *ekonomia*.

4.2) Spośród 10 osób zgłoszonych do minimum kadrowego, tylko osiem osób spełnia wymogi formalne, aby można je było zaliczyć do tego minimum. Brakuje jednego pracownika nauki ze stopniem dr hab. lub tytułem profesora. **Dlatego też nie są spełnione wymogi dotyczące kształcenia na I stopniu studiów na kierunku *Ekonomia*.**

Zwraca się uwagę na to, że zestaw specjalności reprezentowanych przez osoby zaliczone do minimum jest zbyt mocno ukierunkowany na finanse i rachunkowość, obecnie stanowiące oddzielny kierunek studiów.

4.3) Kadra Wydziału Zamiejscowego w Chojnicach nie została wyodrębniona, w znacznej większości do Chojnic przyjeżdżają osoby zatrudnione w Sopocie, widoczne jest jednak wsparcie uczelni w zakresie podnoszenia kwalifikacji pracowników oraz dbałość o wysoki poziom zajęć.

5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka a możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych

Wydział Zamiejscowy w Chojnicach Sopotckiej Szkoły Wyższej dysponuje wieloletnią umową dzierżawy części budynku Gimnazjum nr 1 im. Jana Pawła II przy ul. Młodzieżowej 44. Udostępnione tylko na potrzeby Sopotckiej Szkoły Wyższej skrzydło budynku wyremontowano i wyposażono w niezbędne środki audiowizualne i multimedialne do realizacji procesu dydaktycznego. Na potrzeby Wydziału Zamiejscowego wynajęto 1000 m² powierzchni, w tym: 2 sale wykładowe, aulę na 180 osób, 8 sal ćwiczeniowych, pomieszczenie na dziekanat, pracownię komputerową oraz pokój nauczycielski dla wykładowców. Pracownie komputerowe wyposażone są w standardowe oprogramowanie dające możliwość nauczania informatyki oraz w oprogramowanie specjalistyczne, pozwalające na realizację zajęć np. ze statystyki i ekonometrii, choć nie wszyscy pracownicy z tego korzystają. Użytkowana dla potrzeb kierunku *ekonomia* na Wydziale Zamiejscowym w Chojnicach baza dydaktyczna Sopotckiej Szkoły Wyższej spełnia warunki do prowadzenia różnych form zajęć.

Miasto Chojnice wyremontowało, z dotacji unijnej, obiekt przy ul. Wysokiej 3 z przeznaczeniem na Wszechnicę Chojnicką. Utworzono tam m. in. jedyną bibliotekę naukową wraz z czytelnią dla studiujących w tym mieście. Miasto wyposażyło bibliotekę i czytelnię w bogaty księgozbiór. Sopotcka Szkoła Wyższa zadbała o doposażenie biblioteki i czytelnii w szeroki wybór podręczników i czasopism w ilości ok. 1500 książek m. in. dla studentów kierunku *ekonomia*. Uczelnia zatrudniła dodatkowo do obsługi podczas zjazdów sobotnio-niedzielnych dwie osoby. W zakresie ich obowiązków leży przeprowadzanie szkolenia bibliotecznego dla studentów SSW. W tej chwili kończą prace nad wprowadzaniem bazy depozytowej książek, przesłanej przez Bibliotekę Główną SSW, do katalogu *on-line*. Biblioteka Główna realizuje na bieżąco kwerendy przysyłane przez bibliotekarki z Chojnic. W uczelni oferowany jest do biblioteki dostęp *on-line* z możliwością rezerwacji książek poprzez stronę uczelni i system Libra 2009. Obecnie księgozbiór przeznaczony do korzystania w czytelni bibliotecnej oraz do wypożyczania czytelnikom do domu obejmuje publikacje z wszystkich przedmiotów objętych programem nauczania dla kierunku *ekonomia*. Księgozbiór jest na bieżąco wzbogacany o czasopisma, m.in. z zakresu nauk ekonomicznych. Wizytacja przedstawiciela Zespołu Oceniającego w bibliotece naukowej potwierdziła zgodność posiadanych zasobów bibliecznych z pozycjami zalecanymi w sylabusach, jak również odpowiedniość pozycji do przedmiotów realizowanych na kierunku *ekonomia*. Rozmowa z burmistrzem Chojnic potwierdziła wsparcie Uczelni ze strony miasta, szczególnie w zakresie organizacji biblioteki.

W opinii studentów baza dydaktyczna Uczelni jest dobra. Liczba sal oraz wielkość pomieszczeń jest ich zdaniem odpowiednia. Zdaniem studentów wyposażenie sal jest wystarczające i mają okazję do efektywnego zdobywania wiedzy i umiejętności praktycznych. Studenci odbywają swoje zajęcia w jednym miejscu – jest to skrzydło należące do lokalnego gimnazjum. Nie jest to komfortowa sytuacja, ale jak zapewniają studenci nie wpływa to na ich komfort nauki. Poważnym minusem jest brak szatni oraz pomieszczenia czy bufetu w którym studenci mogliby posiedzieć i poczekać przed zajęciami czy w ich trakcie. Studenci nie mają również dostępu do sieci bezprzewodowej zlokalizowanej na Wydziale. Duży problem stanowi też ich zdaniem fakt, że budynek szkoły otwierany jest o godzinie 8 rano kiedy rozpoczynają się zajęcia, a studenci, którzy z różnych względów zmuszeni są przyjechać wcześniej nie mogą czekać w budynku tylko na zewnątrz. Jest to szczególnie nieprzyjemne zimą. Studenci doceniają, iż Uczelnia podpisała z biblioteką miejską umowę o udostępnienie jej części studentom Wydziału Zamiejscowego w Chojnicach. Mają osobno

wydzieloną część i jest zdaniem studentów bardzo słabo wyposażona, a godziny jej otwarcia są wystarczające. Biblioteka ta zapewnia dostępność podstawowych podręczników, specjalistycznych czasopism, czy baz danych wymaganych przez prowadzących zajęcia.

Przedsiębiorstwa, w których studenci odbywali praktyki zawodowe były zróżnicowane i rekrutowały się spośród urzędów administracji państwowej, firm transportowych produkcyjnych i usługowych. Dobór instytucji nie budzi zastrzeżeń, natomiast brak jest weryfikacji wykonywanych czynności i ich związków z celami kształcenia.

Jak już wcześniej wspomniano, studenci obecni na spotkaniu odbywają praktyki w miejscu w którym pracują. Z rozmowy ze studentami i osobami odpowiedzialnymi za praktyki na kierunku *ekonomia* nie można jednoznacznie stwierdzić, że studenci odbywają praktyki w miejscach związanych z kierunkiem który studiują, gdzie mają okazję zdobyć wiedzę praktyczną.

Uczelnia ma podpisane umowy długoterminowe dotyczące wynajmu części budynku gimnazjum oraz użytkowania części Miejskiej Biblioteki Publicznej w Chojnicach w charakterze biblioteki naukowej. Władze uczelni mają świadomość niżu demograficznego, zatem głównym celem jest zachowanie dotychczasowych zasobów infrastruktury.

Budynek w którym studenci wizytowanego kierunku mają wykłady i konwersatoria nie jest wystarczająco przystosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Nie ma też specjalnej toalety czy windy na terenie budynku. Władze uczelni zapewniły, że szkoła w której są usytuowani posiada wszelkie udogodnienia dla osób niepełnosprawnych, jednak podjazd dla osób poruszających się na wózku inwalidzkim jest usytuowany na tyłach szkoły, a wejście do którego prowadzi było zamknięte.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego; Ocena znacząco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

Użytkowana dla potrzeb kierunku *ekonomia* na Wydziale Zamiejscowym w Chojnicach baza dydaktyczna Sopockiej Szkoły Wyższej spełnia warunki do prowadzenia różnych form zajęć dydaktycznych. Brakuje miejsca do odpoczynku, możliwości skorzystania z posiłków, czy do nieformalnych spotkań studentów podczas oczekiwania na zajęcia. Zdaniem studentów Uczelnia zapewnia im poprawną infrastrukturę dydaktyczną i naukową, która umożliwi im zdobycie wiedzy i umiejętności z zakresu studiowanego kierunku. Uczelnia nie w pełni dostosowała wykorzystywaną infrastrukturę do potrzeb osób niepełnosprawnych.

6. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów

Wydział Zamiejscowy w Chojnicach nie prowadzi żadnych badań naukowych w zakresie obszaru kształcenia jakim jest *ekonomia*. Z uwagi na to, że prowadzi nauczanie tylko na I stopniu studiów nie ma obowiązku prowadzić działalności naukowo-badawczej.

Ze względów określonych w punkcie powyższym brak jest możliwości oceny tego kryterium. Jednak należy podkreślić że władze uczelni kontaktują się z instytucjami otoczenia gospodarczego w ramach kształtowania programu studiów, które uwzględniają zapotrzebowanie tych jednostek na wykwalifikowanych pracowników.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego- brak

7. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię

7.1).

Przewidziane Uchwałą nr 1 Senatu z dnia 17.03.2010 zasady rekrutacji na rok akademicki 2011/2012 ograniczają kryteria do przyjmowania kandydatów z pozytywnym wynikiem egzaminu maturalnego. Nie dokonuje się selekcji kandydatów a o przyjęciu decyduje kolejność zgłoszeń. Z tego względu cel doboru kandydatów posiadających wiedzę i umiejętności niezbędne do osiągnięcia zakładanych celów kształcenia – nie jest w pełni realizowany. Zasady rekrutacji nie zawierają reguł dyskryminacyjnych, uwzględniają związek liczby potencjalnych kandydatów z zasobami kadry dydaktycznej. Wielkość rekrutacji jest odpowiednia do potencjału dydaktycznego uczelni i jakością kształcenia. Jednak kryterium związane z oceną doboru kandydatów posiadających wiedzę i umiejętności niezbędne do uzyskania w procesie kształcenia efektów kształcenia nie zostało spełnione, gdyż jest do tego potrzebna forma konkursowa rekrutacji.

7.2).

System oceny studentów jest zadowalający. Zdaniem studentów system oceny ich osiągnięć jest obiektywny i przejrzysty. Na spotkaniu studenci zaznaczyli, że od momentu rozpoczęcia prowadzenia zajęć znają zarówno wymagania stawiane przez wykładowcę odnośnie prowadzonych zajęć, jak i wymagania egzaminacyjne, a ich realizacja w toku studiów jest konsekwentna. W opinii studentów mocno kładzie się nacisk na sprawdzanie wiedzy, mniej na sprawdzanie umiejętności praktycznych. Egzaminy i zaliczenia są przeprowadzane z poszanowaniem studenta i w pełni odpowiadają wymogom przedstawionym na początku semestru. Studenci są przez swoich egzaminatorów informowani o prawie do powtórzenia egzaminu oraz prawie skorzystania z możliwości egzaminu komisyjnego. Studenci po napisanym egzaminie nie mają jednak dostępu do swoich prac zaliczeniowych oraz uzyskania informacji zwrotnej o popełnionych błędach.

7.3).

Uczestniczący w spotkaniu z przedstawicielami Zespołu PKA studenci uważają, iż na uczelni nie można skorzystać z działania programów wymiany studentów LLP Erasmus i MOST. Studenci nie są zainteresowani możliwością skorzystania z tej formy mobilności studentów. Wiedzą w ogólności czym jest ale nie widzą potrzeby wyjazdu poza miejsce w którym studiują.

System punktacji ECTS pozwala na realizację wymiany międzynarodowej z zagranicą. Jednakże zajęcia prowadzone są tylko na studiach niestacjonarnych, stąd też występuje ograniczenie wymiany studentów w ramach współpracy międzynarodowej. Sami studenci nie są świadomi możliwości udziału w wymianach międzynarodowych czy udziału w badaniach naukowych realizowanych w ramach tej współpracy.

7.4).

Pomimo tego, że studia prowadzone są tylko w trybie niestacjonarnym, na wydziale działa koło naukowe. Wynikiem prac tegoż koła jest zorganizowana w 2010 roku ogólnopolska studencka konferencja naukowa pt. „Wyzwania współczesnej gospodarki”, materiały której zostały wydane w postaci studenckiego zeszytu naukowego przez SSW. Materiały były recenzowane. Pozycja jest ciekawa, prezentowane w niej referaty są związane z realizowanym kierunkiem *ekonomia*, a ponadto często wykazują związek z regionem.

Działalność koła naukowego jest zawsze związana z określoną grupą studencką. Władze Wydziału wskazywały na fakt, że najbardziej aktywna osoba jaką był prezes koła ukończyła studia na wydziale i działalność ta uległa pewnemu zahamowaniu.

Studenci podkreślają bardzo dobre relacje z kadrami dydaktycznymi. Ich zdaniem jest to kadra wykwalifikowana, dobrze przygotowana merytorycznie i przyjazna studentom. Przepływ informacji między studentem, a prowadzącym uważają za dobry. Prowadzący są obecni na wyznaczonych przez siebie godzinach konsultacji, oraz nie odmawiają pomocy poza godzinami zajęć. Ze względu na niestacjonarny tryb studiów, często korzystają z poczty elektronicznej by komunikować się ze swoimi wykładowcami. Ich zdaniem forma ta działa dobrze i jest dla nich dużym ułatwieniem.

Jeżeli chodzi o wybór seminarium dyplomowego, jest on dowolny i uzależniony od zainteresowania i osiągnięć studenta. Liczebność grup seminaryjnych jest zależna od możliwości wykładowcy, ale w opinii studentów liczba studentów w grupach jest odpowiednia. Studenci mają dowolność w wyborze tematu pracy dyplomowej i jak podkreślają, zawsze mogą liczyć na pomoc swoich promotorów.

Studenci jak sami podkreślają bardzo dużo czasu spędzają na uczelni, nie mają w programie studiów przewidzianego nauczania z wykorzystaniem technik i metod kształcenia na odległość. Jednak ze względu na tryb studiów, częściej niż studenci studiów stacjonarnych korzystają z poczty elektronicznej by komunikować się ze swoimi wykładowcami. Ich zdaniem forma ta działa dobrze i jest dla nich dużym ułatwieniem.

W sylabusach znajdują się informacje o literaturze obowiązkowej i uzupełniającej. Zalecane tam pozycje literatury są właściwe dla osiągnięcia zamierzonych efektów kształcenia. Zawierają one informacje przydatne studentom w procesie uczenia się takie jak: wymagania wstępne oraz sposoby weryfikacji poszczególnych efektów.

Jednakże większość studentów nie wie czym jest sylabus, dlatego też trudno jest ocenić to kryterium. Informacje o tym jakie materiały będą im potrzebne w procesie kształcenia na danym przedmiocie podawane są również na początku. Studenci oceniają przydatność tych materiałów bardzo dobrze. Są one często obok wiedzy przekazywanej na zajęciach, czy wykładach podstawowym źródłem wiedzy, a na pewno niezbędnym uzupełnieniem materii prezentowanej przez nauczycieli akademickich.

Podstawowym mechanizmem motywującym studentów do osiągania lepszych efektów kształcenia jest przyznawanie stypendium rektora dla najlepszych studentów, które otrzymało do 10% studentów wizytowanego kierunku. Nie zidentyfikowano dodatkowych tego typu mechanizmów na wizytowanym kierunku.

Należy zaznaczyć, że na wizytowanym Wydziale nie powołano komisji stypendialnej, gdyż powołano ją w Spocie dla kierunku *ekonomia* prowadzonego zarówno w Chojnicach jak i w głównej siedzibie Sopotkiej Szkoły Wyższej. Z uzyskanych dokumentów można wywnioskować, że Uczelnia przyznaje świadczenia pomocy materialnej zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w sposób przejrzysty, poprawny i niepowodujący zbędnych opóźnień w wypłacie świadczeń. Komisja Stypendialna została powołana w zgodzie z obowiązującymi przepisami, Samorząd Studencki skorzystał z uprawnienia jakie kreuje art. 175 § 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym pozwalające dziekanowi na scedowaniu swojego obowiązku przyznania stypendiów na organ samorządu studenckiego. Wszelkie akty prawne kreujące fundusz pomocy materialnej i sposoby jego rozdzielania i pożytkowania są konsultowane z organami Samorządu Studenckiego.

Regulamin przyznawania świadczeń pomocy materialnej jest zgodny z obowiązującymi przepisami prawa. Również podział dotacji na stypendia socjalne jest zgodny z art. 174 § 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, a stypendium rektora

dla najlepszych studentów otrzymało mniej niż 10% studentów wizytowanego kierunku. Decyzje wydawane na jego podstawie spełniają wymogi w świetle przepisów z kodeksu postępowania administracyjnego. Studenci mają wiedzę na temat kryteriów jakie muszą spełnić by otrzymać stypendium. Wiedzą jaki cel ma system pomocy materialnej i uważają, iż spełnią on prawidłowo swoją rolę. Wysokość stypendiów studenci określają jako wystarczającą.

Zarządzenie rektora w sprawie wysokości opłat obowiązujących studentów za zajęcia dydaktyczne jest niezgodne z przepisami ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Wprowadza ono bowiem pobieranie trzech rodzajów opłat: za przeprowadzenie egzaminu komisyjnego, opłaty za przeprowadzenie egzaminu dyplomowego oraz opłaty za wydanie suplementu do dyplomu w języku obcym. Wszystkie te trzy opłaty są niezgodne z art. 99a ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Według studentów zaś, opłaty za studia są zbyt wysokie.

Na wizytowanym kierunku działa koło naukowe. W ramach uczestnictwa w kole naukowym studenci mają możliwość rozwijania swoich zainteresowań i uczestniczenia w licznych konferencjach naukowych, udziału w konkursach czy warsztatach. Studenci współtworzą też Studencki Zeszyt Naukowych wydawany przez wydawnictwo Sopockiej Szkoły Wyższej. Opiekun koła naukowego jest zdaniem studentów bardzo pomocny i swoją postawą motywują studentów do rozwijania swoich naukowych zainteresowań.

Samorząd Studencki został powołany na wizytowanym Wydziale w obecnym roku akademickim. Został z ramienia Uczelni przydzielony opiekun, który ma wspierać Samorząd w procesie konstituowania się i wdrażania w życie uczelni. Niemniej jednak jest to instytucja niepożądana dla samorządności studenckiej, która choć młoda powinna dostawać bezpośrednie i osobiste wsparcie od Władz Wydziału. Ustanowienie instytucji opiekuna samorządu studenckiego przeczy sensowi jakie nadały mu przepisy ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i powoduje ograniczenie suwerenności tego bytu prawnego.

Studenci podczas spotkania jako mocne strony procesu kształcenia wskazali przede wszystkim bardzo dobrą kadre dydaktyczną, o szerokiej wiedzy i wysokich kompetencjach. Często jako zaletę wskazywano też kompetencje, przychylność i elastyczność kadry dydaktycznej, zarówno w aspekcie pomocy doraźnie w trakcie semestru, poprzez przesyłanie materiałów dydaktycznych jak i przy ustalaniu terminów zaliczeń czy egzaminów oraz na dobrej współpracy przy seminarium dyplomowy kończąc. Dla wielu studentów liczy się jako plus również miła atmosfera jaka panuje na zajęciach i wykładach. Niewątpliwym plusem jest też dobra organizacja zajęć i brak długich przerw w planie zajęć.

Jako słabe strony procesu nauczania studenci wskazali przede wszystkim brak możliwości kontynuowania studiów na II stopniu studiów magisterskich na Wydziale w Chojnicach. Uczelnia stwarza owszem taką możliwość, ale w Sopocie, a większość studentów chciałaby jednak by uruchomiono te studia w Chojnicach. Kolejnym minusem jest ich zdaniem zbyt uboga w pozycje naukowe biblioteka oraz brak dostępu do sieci bezprzewodowej na terenie Uczelni. Jak już wspomniano, studenci skarżą się też na zbyt późne otwieranie szkoły przed zajęciami, co jest niekorzystne szczególnie dla osób oczekujących dłuższy czas przed rozpoczęciem zajęć w okresie zimowym.

Ogólnie należałoby stwierdzić, że studenci w większości są zadowoleni z systemu opieki naukowej, dydaktycznej i materialnej zapewnianej im przez Uczelnię. Świadczyć o tym może fakt, że większość z nich ponownie wybrałaby studiowanie na tym kierunku właśnie na tej Uczelni.

Studenci pytani o relacje z władzami Uczelni w swoich wypowiedziach podkreślali ich przychylność. Godziny dyżuru Dziekana do spraw studenckich są ich zdaniem wystarczające. Jednakże forma decyzji wydawanych w indywidualnych sprawach studenckich nie zawsze jest zgodna z wymogami kodeksu postępowania administracyjnego, są bowiem często formułowane na szablonach, na których nie podaje się uzasadnienia podjętej decyzji.

Godziny otwarcia dziekanatu są zdaniem studentów wystarczające. Chwalili kulturę osobistą, rzetelność i kompetencję pracowników dziekanatu. Jeżeli chodzi o zajmowanie się sprawami stypendialnymi, to w większości studenci również pozytywnie wypowiadali się o pracownikach.

Studenci pozytywnie wypowiadają się również o pracownikach administracyjnych odpowiedzialnych za sprawy stypendialne. Uczelnia nie posiada innego systemu nagród wyróżnień czy stypendiów, niż te przewidziane w funduszu pomocy materialnej.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego – Ocena w pełni Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych”

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest generalnie prawidłowe. Uchybienia dotyczą procesu rekrutacji. Proces rekrutacji nie umożliwia doboru kandydatów posiadających wiedzę i umiejętności najlepsze do uzyskania w procesie kształcenia zakładanych efektów kształcenia. Ocenianie studentów jest obiektywne, a pracownicy są dostępni na konsultacjach i w formie korespondencji elektronicznej. Mocną stroną uczelni jest działalność koła naukowego.

7.1) Słabością warunków rekrutacji jest przyjmowanie według kolejności zgłoszeń, co nie pozwala na optymalny dobór kandydatów z punktu widzenia zapewnienia określonych efektów kształcenia. Kryterium zasad rekrutacji zostało spełnione w zakresie nie zawierania regulacji dyskryminujących pewnych grup kandydatów.

7.2) Można stwierdzić, że system oceny osiągnięć studenta jest zorientowany na proces uczenia się. Zasady przejrzystości i obiektywizmu są zachowane z zastrzeżeniem przypadków zawyżania ocen prac dyplomowych. Standaryzacja ocen zachowana jest w stopniu zadowalającym ale nie jest powszechna (na podstawie analizy sposobów określania kryteriów zaliczania przedmiotu). Zdaniem studentów system oceny spełnia swoje zadanie jakim jest sprawdzenie procesu uczenia się. Jest on klarowny i obiektywny oraz dobrze oceniany przez studentów.

7.3) Wydział w ograniczonym stopniu prowadzi międzynarodową wymianę studentów, co jest uzasadnione faktem prowadzenia zajęć w trybie niestacjonarnym. Sami studenci jej nie dostrzegają. System mobilności studenckiej na wizytowanym kierunku nie funkcjonuje wystarczająco prawidłowo.

7.4) Widoczne jest wspomaganie studentów przez uczelnię w zakresie działalności koła naukowego. Sylabusy zawierają informacje niezbędne w procesie uczenia się.

Na wizytowanym kierunku system pomocy naukowej, dydaktycznej i materialnej sprzyja rozwojowi studentów. Studenci w swoich ocenach wypowiadają się dobrze o studiach na tym kierunku. Czują się dobrze traktowani przez władze i kadrę dydaktyczną. Chwalą płynny i szybki przepływ informacji i obiektywizm ocen.

8. Stosowanie na ocenianym kierunku studiów wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia zorientowanego na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia

8.1).

W Sopotckiej Szkole Wyższej w Sopocie system zapewnienia jakości kształcenia został ustalony i zatwierdzony Uchwałą nr 3 Senatu z dnia 3 czerwca 2009 r. w sprawie Uczelnianej Księgi Jakości, której celem miało być podniesienie jakości kształcenia. Jej opracowaniem miała zająć się Uczelniana Komisja ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, powołana Zarządzeniem nr 54 Rektora z dnia 15 listopada 2009 r. oraz Zespół audytorów wewnętrznych. Uchwałą nr 2 Senatu z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie zasad funkcjonowania Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia. Uchwała ta określiła politykę oraz procedury zapewnienia jakości, wprowadzenie odpowiednich mechanizmów zapewniających jakość kształcenia, a także właściwą realizację procesu dydaktycznego oraz monitorowanie i analizę jakości kształcenia.

Wykonując postanowienia tej uchwały w Uczelni wprowadzono Księgę Jakości Kształcenia Zarządzeniem 64/2011 Rektora z dnia 2 stycznia 2011 r., zaś Zarządzeniem nr 74 z dnia 10 lutego 2012 w sprawie zmiany procedur uczelnianej Księgi Jakości Kształcenia i zmiany w składzie komisji ds. Zapewniania jakości kształcenia, dokonano weryfikacji działań związanych z wprowadzeniem w Uczelni wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia. Przedstawiono harmonogram wdrażania działań projakościowych. System ten jest więc dopiero w fazie początkowej.

Brak jest jednak dokumentacji (protokołów) z posiedzeń tych organów (w tym dla ocenianego kierunku *ekonomia*). Brak jest również na Wydziale formalnych dokumentów dotyczących systemu upowszechniania informacji na temat wyników monitorowania procesu kształcenia i uzyskanych efektów kształcenia.

Obecnie Uczelnia przygotowała harmonogram prac nad dostosowaniem programów kształcenia do Krajowych Ram Kwalifikacji. Obowiązujące na Wydziale procedury zostały sformalizowane Zarządzeniem 75/2012 Rektora z dnia 10 marca 2012 r. w sprawie wprowadzenia wzorcowej dokumentacji do opracowania programów kształcenia na rok akademicki 2012/2013, na studiach I stopnia, II stopnia i studiach podyplomowych.

Wydział Ekonomiczno-Społeczny podejmuje prace nad dostosowaniem planów i programów kształcenia na ocenianym kierunku do przepisów obowiązujących w tym zakresie. Dla ocenianego kierunku studiów Rada Wydziału podejmie uchwałę w najbliższym czasie w sprawie dostosowania programu kształcenia do KRK.

Na wizytowanym kierunku funkcjonuje system ankietyzacji. Do tworzenia ankiet i badania jakości kształcenia na kierunkach prowadzonych przez Wydział powołana jest Komisja ds. Jakości Kształcenia. W jego skład nie został jednak powołany przedstawiciel studentów.

Ankiety przeprowadzane są po zakończeniu każdego cyklu dydaktycznego przez studentów. Ankietyzacja po każdym semestrze dotyczy nauczycieli akademickich, a raz w roku badany jest poziom ogólnego zadowolenia studentów z opieki dydaktycznej, naukowej i materialnej. Ankiety przeprowadzane są zarówno w formie elektronicznej poprzez indywidualne konta studenckie, jak i w formie papierowej.

W Sopotckiej Szkole Wyższej obowiązują procedury objęte wewnętrznym systemem jakości kształcenia. Procedury te dotyczą: nadzoru nad dokumentami, przepisów BHP, wymagań kwalifikacji i obowiązków kadry dydaktycznej, udziału w programie Erasmus, planów i programów studiów, przedmiotów do wyboru, praktyk studenckich, systemu ECTS, procesu dyplomowania, kół naukowych, spraw osobowych studentów i weryfikacji osiągnięć studenta, obsługi studentów przyjętych na I rok, rozpatrywania spraw studenckich, pomocy materialnej, etyki w procesie dydaktyki, rekrutacji, ankietyzacji, hospicji monitorowania

zasobów, audytu wewnętrznego oraz działań doskonalących. Każda procedura została opatrzona stosownym numerem. Księga Jakości Kształcenia przyjęta została uchwałą senatu w dniu 24.11.2011 r. W Szkole powołano pełnomocnika rektora ds. systemu, który kieruje komisją ds. systemu jakości. Członkami Komisji ds. systemu są dziekani wszystkich wydziałów oraz kanclerz. Ponadto w Uczelni funkcjonuje zespół redakcyjny ds. uczelnianej księgi jakości kształcenia oraz koordynator ds. uczelnianej księgi jakości kształcenia oraz autorzy poszczególnych dokumentów.

SSW podejmuje działania mające na celu zbadanie procesu dydaktycznego oraz jego ocenę, a także zabiegi korygujące oraz zapobiegawcze. Badanie jakości zajęć dydaktycznych polega na samokontroli prowadzonej przez prowadzącego zajęcia, hospitacja zajęć oraz ankietyzacje zajęć. Prowadzący przedstawia ocenę prowadzonych przez siebie zajęć dziekanowi. System jakości podlega audytowi wewnętrznemu, który przeprowadzony jest raz do roku.

System zapewnienia jakości kształcenia jest opracowywany zgodnie z wymogami KRK. Dotychczasowe działania służące monitorowaniu i doskonaleniu programu kształcenia pod kątem potrzeb interesariuszy zewnętrznych miały charakter okazjonalny i niesformalizowany. Potrzeby i możliwości interesariuszy wewnętrznych (studentów) były realizowane w postaci procesu ankietyzacji wykładowców. Powtórna niezadowolająca ocena skutkuje rozwiązaniem umowy o pracę lub niepodpisaniem umowy cywilno-prawnej na kolejny rok akademicki (Raport samooceny, s. 25).

Jak dotychczas ankiety sprawdzające jakość kształcenia na kierunku *ekonomia* nie uwzględniały badania zgodności programu kształcenia z wzorcowymi czy założonymi przez uczelnię efektami kształcenia. Należy jednak wskazać że badały kompetencję kadry i jakość przekazywanej wiedzy. Pytania sformułowane w ankietach zarówno dotyczących nauczycieli akademickich jak i tej ogólnej, badającej system opieki dydaktycznej, naukowej i materialnej były w sformułowane w taki sposób, że po analizie odpowiedzi, ich wyniki odzwierciedlały rzeczywistość.

Ankietyzacja zajęć prowadzonych na Wydziale Zamiejscowym w Chojnicach dokonana w roku akademickim 2011/12 dotyczyła wszystkich zajęć. Oceny końcowe wahały się od 3,65 do oceny 5. Oceniane elementy obejmowały: zrozumiałość przekazywanej wiedzy, dobrą atmosferę na zajęciach, zgodność przekazywanych treści z programem przedmiotu oraz punktualnego rozpoczynania zajęć. Prace przejściowe są archiwizowane. Ankiety są przedmiotem analizy kierownictwa Uczelni a ich wyniki są przekazywane pracownikom, podobnie jak wyniki hospitacji.

Funkcjonowanie system upowszechniania odnośnych informacji możliwe jest dzięki platformie Ilias, do której każdy student i wykładowca ma dostęp.

Wyniki ankiet są opracowywane przez Komisję i przedstawiane Władzom Uczelni. Studenci nie mają dostępu do tych informacji. Z ich opinii wynika, że nie mają też odczucia, iż ankiety przez nich wypełniane mogą coś zmienić. Nie potrafią też podać jednostkowych przykładów, dotyczące nauczycieli akademickich, u których jakość kształcenia poprawiła się po negatywnych opiniach wynikających z ankiet.

8.2).

W procesie zapewnienia wysokiej jakości kształcenia biorą udział głównie pracownicy uczelni z pewnym, ale niewielkim udziałem studentów. Ocena efektów przez pracodawców jest nieformalna. Obecne specjalności są wynikiem reakcji na zapotrzebowanie rynku, jednak brak jest dokumentacji w tej sprawie. Udział interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych jest niezadowolający

Komisja ds. Jakości Kształcenia działająca na Wydziale, jako interesariusz wewnętrzny działa aktywnie w celu podnoszenia jakości kształcenia na wizytowanym kierunku. Ankiety przeprowadzane wśród studentów wizytowanego kierunku pozwalają na wyciągnięcie wielorakich wniosków. Ankiety dotyczące wykładowców pozwalają uczelni na podnoszenie jakości procesu nauczania. Na ich podstawie prowadzący dowiadują się, czy wybrana forma kształcenia odpowiada studentom i na co powinien kłaść większy nacisk na swoich zajęciach. Ankiety oceniająca ogólnie opiekę dydaktyczną, naukową i materialną pozwalają na sprawdzenie zadowolenia studentów ze studiów. Studenci mogą dzięki niej wypowiedzieć się na temat kompetencji i rzetelności pracowników dziekanatów, kultury osobistej prowadzących i ogólnego poszanowaniu studenta na Uczelni. Jak już wspomniano w procesie tym nie biorą udziału przedstawiciele studentów.

Udział studentów w procesie zapewnienia jakości kształcenia jest ograniczony i wyraża się w zasadzie wyłącznie w praktyce ankietyzacji zajęć.

Studenci obecni na spotkaniu byli w małym stopniu zainteresowani procesem podnoszenia jakości kształcenia na ich kierunku. Ich zdaniem opinie studentów na temat opieki dydaktycznej, naukowej i materialnej, nie zawsze są brane pod uwagę. Ze względu na ten ostatni czynnik bardzo mocno spadło zaufanie do ankiet, a studenci otwarcie przyznają że nie widzą sensu w przeprowadzanej ankietyzacji i nie interesują się jej wynikami.

Przedstawiciele studentów biorą udział w pracach praktycznie wszystkich organów kolegialnych czelni, zarówno na szczeblu Uczelni jak i Wydziału. Jednak tylko w przypadku Wydziałowej Komisji Ekonomicznej jest spełniony wymóg większości składu studenckiego z ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym. Zarówno w Senacie Uczelni jak i w Radzie Wydziału udział studentów stanowi odpowiednio 14% i 10% co uchylbia postanowieniem z art. 61 § 3 oraz art. 68 § 3 ustawy Prawo o Szkolnictwie wyższym.

Tabela nr 1. Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia (odrębnie dla każdego poziomu kompetencji).

Zakładane efekty kształcenia	program i plan studiów	kadra	infrastruktura dydaktyczna/ biblioteka	działalność naukowa	działalność między-narodowa	organizacja kształcenia
Wiedza	+	+/-	+/-		-	+/-
umiejętności	+	+/-	+/-		-	+/-
kompetencje społeczne	+	+/-	+/-		-	+/-

- + - **pozwała na pełne osiągnięcie** zakładanych efektów kształcenia
- +/- - **budzi zastrzeżenia - pozwala na częściowe osiągnięcie** zakładanych efektów kształcenia
- - **nie pozwala na osiągnięcie** zakładanych efektów kształcenia

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego; Ocena w pełni

W uczelni funkcjonuje wewnętrzny system zapewnienia jakości. Braki dotyczą dokumentowania jego funkcjonowania oraz udziału interesariuszy.

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

8.1) W Uczelni zapisany został zbiór procedur tworzących wewnętrzny system jakości kształcenia. Są one realizowane i nadzorowane przez system audytu wewnętrznego. Procedury opracowane w SSW dotyczą także Wydziału Zamiejscowego w Chojnicach.

Należy stwierdzić że na wizytowanym kierunku stosowany jest wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia zorientowany na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia, jednak brak zainteresowania studentów w tej mierze może negatywnie wpływać na wyniki ankiet, a co za tym idzie prowadzić do błędnych wniosków.

8.2) W procesie zapewnienia wysokiej jakości kształcenia biorą udział tylko interesariusze wewnętrzni z minimalnym udziałem studentów. Wpływ interesariuszy zewnętrznych – władz miasta Chojnice i przedsiębiorców działających na tym terenie ma charakter nieformalny.

Należy stwierdzić że na wizytowanym kierunku wprowadzany jest wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia, jednak wymaga on poprawy. W procesie tym studenci uczestniczą niechętnie, nie mają poczucia wartości ankietyzacji dla procesu kształcenia, stąd brak zainteresowania studentów. Może to negatywnie wpływać na wyniki ankiet, a co za tym idzie prowadzić do błędnych wniosków. Poza tym Uczelnia nie zachowała wymogu ustawowego udział co najmniej 20% studentów w najważniejszych organach kolegialnych uczelni.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
	Wyróżniająco (6)	w pełni (5)	Znacząco (4)	Częściowo (3)	Niedostatecznie (2)
1. koncepcja rozwoju kierunku			X		
2. cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji		X			
3. program studiów		X			
4. zasoby kadrowe			X		
5. infrastruktura dydaktyczna			X		
6. prowadzenie badań naukowych	Brak oceny				
7. system wsparcia studentów w procesie uczenia się		X			
8. wewnętrzny system zapewnienia jakości		X			

Formalna oraz merytoryczna zgodność kształcenia ze strategią Uczelni i Wydziału zachodzi w przypadku realizowanych specjalności (rachunkowość i controlling, zarządzanie finansami, transport i logistyka) natomiast ze względu na to, iż wykraczają one poza kanon kierunku – owa zgodność nie w pełni zachodzi w odniesieniu do samego kierunku *ekonomia*. Uwzględnianie potrzeb rynku pracy w kształtowaniu oferty edukacyjnej można ocenić jedynie na podstawie deklaracji przedstawicieli Uczelni. Brak natomiast dokumentacji w tym zakresie. Dotychczasowy poziom zaangażowania interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych w proces kształtowania koncepcji kształcenia należy uznać za niewystarczający.

Zalecenia:

Zasadna jest weryfikacja strategii Uczelni bądź sformułowanie strategii Wydziału i w jej ramach wkomponowanie kierunku *ekonomia*. Należy rozważyć przy tym uruchomienie innych kierunków kształtujących właściwe warunki do prowadzenia kształcenia specjalistów w zakresie rachunkowości i controllingu oraz transportu i logistyki ponieważ brak merytorycznego uzasadnienia dla utrzymywania tych specjalności w ramach kierunku *ekonomia*.

Niezbędne jest prowadzenie analizy zgodności zakładanych efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy zgodnie z wytycznymi Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 roku, (§ 7, ust.1) w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia.

Uczelnia podjęła wstępne działania mające na celu dopasowanie opisu zakładanych efektów kształcenia do wymogów Krajowych Ram Kwalifikacji, w tym opracowała i udostępniła na platformie Ilias Karty przedmiotów dla wszystkich modułów. System weryfikacji zakładanych efektów kształcenia można uznać za w miarę dobrze skonstruowany. Weryfikacja częściowych efektów kształcenia jest rzetelna. Pewne zastrzeżenia budzi sposób weryfikacji efektów na poziomie prac dyplomowych i zasad egzaminu dyplomowego oraz praktyk dyplomowych.

Zalecenia:

Poprawy wymaga system weryfikacji końcowych efektów uczenia się, tj. na poziomie tematów prac dyplomowych oraz zakresu pytań egzaminacyjnych.

Poprawy wymaga praktyka weryfikowania efektów kształcenia dla praktyk zawodowych.

Zaleca się wdrożenie pełnego systemu badania losów zawodowych absolwentów.

Występuje zgodność wymiaru godzin poszczególnych grup modułów ze standardami kształcenia, co generalnie zapewnia możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy i metody dydaktyczne tworzą spójną całość w tym sensie, że są zgodne ze standardami, natomiast funkcjonowanie specjalności, które są spoza kanonu kierunku (rachunkowość i controlling, transport i logistyka) koherencję tę narusza. Uchybienia dotyczą semestrów umieszczenia w planie studiów niektórych przedmiotów specjalnościowych, realizacji dużej części zajęć językowych w formie projektów, szacowani pracy własnej studentów (występują przypadki gdzie praca własna znacznie przekracza 3-krotność wyznaczonego przez plan studiów godzinowego wymiaru zajęć z danego przedmiotu), czasu realizacji zajęć z jednego przedmiotu w danym dniu.

Zalecenia:

Zaleca się ponowną analizę możliwości osiągnięcia efektów kształcenia w zakresie języków obcych z punktu widzenia organizacja zajęć, która przewiduje tzw. projekty w wymiarze aż 32 godzin.

Należy zapewnić właściwe następstwo przedmiotów specjalnościowych - przedmioty specjalnościowe obowiązkowe powinny być realizowane na wyższych semestrach, już po dokonaniu przez studentów wyboru specjalności.

Zaleca się korekty przy szacowaniu pracy własnej studenta.

Zasadne jest zweryfikowanie obecnie wprowadzanego systemu odbywania i zaliczania praktyk zawodowych pod kątem zapewnienia możliwości oceny stopnia osiągnięcia celów praktyki i efektów kształcenia tak osób odbywających praktykę jak i osób zaliczających ją na podstawie umów o pracę.

Postuluje się ograniczenie wymiaru godzin z jednego przedmiotu maksymalnie do 4 godzin dziennie oraz wprowadzenie jednej dłuższej niż półgodzinnej przerwy w porze obiadowej. Zaleca się ograniczenie liczebności grup ćwiczeniowych do 20 osób i językowych - do 15.

Ze względów formalno-prawnych z 10 osób zgłoszonych do minimum kadrowego PKA może zaliczyć do minimum kadrowego 8 osób. Brakuje jednej osoby z grupy samodzielnych pracowników nauki. **Dlatego też nie są spełnione wymogi dotyczące kształcenia na I stopniu studiów na kierunku ekonomia.** Dodatkowo należy zwrócić uwagę, iż zestaw specjalności reprezentowanych przez osoby zaliczone do minimum jest zbyt mocno ukierunkowany na finanse i rachunkowość, obecnie stanowiące oddzielny kierunek studiów. Jednocześnie należy stwierdzić, iż liczba nauczycieli akademickich Wydziału Zamiejscowego w Chojnicach oraz posiadane przez nich kwalifikacje są zasadniczo wystarczające dla sprawnego osiągnięcia zamierzonych efektów kształcenia na kierunku *ekonomia*.

Zalecenia:

Niezbędne jest uzupełnienie składu minimum kadrowego.

Zalecane jest poszerzenie spektrum kwalifikacji osób wchodzących w skład minimum kadrowego zgodne z zakładanymi efektami kształcenia dla kierunku *ekonomia*.

Użytkowana dla potrzeb kierunku *ekonomia* na Wydziale Zamiejscowym w Chojnicach baza dydaktyczna Sopockiej Szkoły Wyższej spełnia warunki do prowadzenia różnych form zajęć dydaktycznych. Brakuje natomiast właściwych warunków do odpoczynku studentów czy możliwości skorzystania z posiłków. Uczelnia nie dostosowała wykorzystywanej infrastruktury do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Zalecenia:

Zasadne jest dostosowanie infrastruktury uczelni do potrzeb odpoczynku studentów, w tym możliwości oczekiwania na rozpoczęcie zajęć oraz możliwości skorzystania z posiłków.

Należy podejmować wysiłki w celu dostosowania infrastruktury do potrzeb studentów niepełnosprawnych.

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest generalnie prawidłowe. Ocenianie studentów jest obiektywne, a pracownicy są dostępni na konsultacjach i w formie korespondencji elektronicznej. Studenci w swoich ocenach wypowiadają się dobrze o studiach na tym kierunku. Czują się dobrze traktowani przez władze i kadrę dydaktyczną. Chwalą płynny i szybki przepływ informacji i obiektywizm ocen. Mocną stroną uczelni jest działalność koła naukowego. System pomocy naukowej, dydaktycznej i materialnej sprzyja rozwojowi studentów. Uchybienia dotyczą procesu rekrutacji. Proces rekrutacji nie umożliwia doboru kandydatów posiadających wiedzę i umiejętności najlepsze do uzyskania w procesie kształcenia zakładanych efektów kształcenia. Wydział w ograniczonym stopniu prowadzi międzynarodową wymianę studentów. Sami studenci jej nie dostrzegają. System mobilności studenckiej na wizytowanym kierunku nie funkcjonuje wystarczająco prawidłowo.

Zalecenia:

Należy przeanalizować i ewentualnie skorygować proces rekrutacji z punktu widzenia zapewnienia określonych efektów kształcenia.

Warto rozważyć możliwości zwiększenia mobilności studentów, w tym wymiany międzynarodowej.

Należy stwierdzić że na wizytowanym kierunku stosowany jest wewnętrzny systemu zapewnienia jakości kształcenia zorientowany na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia. Występują braki w zakresie dokumentacji funkcjonowania systemu jakości, na przykład protokołów z posiedzeń odpowiednich organów. Brak jest również na Wydziale formalnych dokumentów dotyczących systemu upowszechniania informacji na temat wyników monitorowania procesu kształcenia i uzyskanych efektów kształcenia. Problemem jest brak zainteresowania studentów w tej mierze co może negatywnie wpływać na wyniki ankiet i prowadzić do błędnych wniosków. W procesie zapewnienia wysokiej jakości kształcenia biorą udział tylko interesariusze wewnętrzni z minimalnym udziałem studentów. Wpływ interesariusze zewnętrznych – władz miasta Chojnice i przedsiębiorców działających na tym terenie ma charakter nieformalny.

Zalecenia:

Należy zapewnić kompletność dokumentacji potwierdzającej funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości.

Niezbędne jest poprawienie udziału interesariuszy w systemie jakości, w szczególności samych studentów.

Należy sformalizować udział interesariuszy zewnętrznych w szczególności pracodawców w procesie oceny i doskonalone zakładanych efektów kształcenia.

Uczelnia pismem Rektora z dnia 17.09. 2012 roku ustosunkowała się do Raportu PKA. W szczególności Rektor obszernie odniósł się do zaleceń sformułowanych przez Zespół Oceniający. Między innymi zadeklarował zmianę proponowanych specjalności, udokumentowanie współpracy z interesariuszami zewnętrznymi, lepsze określenie metod weryfikacji efektów kształcenia, wzmocnienie obsady kadrowej prowadzonych zajęć. Z punktu widzenia dokonanej oceny spełnienia kryteriów oceny programowej kluczowe znaczenia miało przedstawienie wyjaśnień i dokumentów w zakresie spełniania wymogów minimum kadrowego. Przedstawiono oświadczenie pani prof. dr hab. Teresy Martyniuk z dnia 28.06.2012 roku o wyrażeniu zgody na zaliczenie jej do minimum kadrowego studiów I stopnia na kierunku ekonomia. Rektor wyjaśnia, iż wcześniejsze oświadczenie Pani Profesor złożone w innej Uczelni nie miało mocy prawnej oraz iż w wykazie pracowników naukowych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego stanowi ona jedynie minimum kadrowe w SSW. **W świetle tych ustaleń należy zaliczyć Panią prof. dr hab. Teresę Maryniuk do minimum kadrowego studiów pierwszego stopnia kierunku ekonomia.** W związku z powyższym następuje zmiana oceny spełnienia kryteriów oceny programowej w zakresie „zasoby kadrowe” (Tabela 3)

Tabela nr 3 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

	Stopień spełnienia kryterium
--	------------------------------

Kryterium	Wyróżniająco (6)	w pełni (5)	Znacząco (4)	Częściowo (3)	Niedostatecznie (2)
4. zasoby kadrowe		X			